

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

01. Επιχειρηματικό Περιβάλλον	σελ. 02
02. Φορολογική νομοθεσία	σελ. 09
03. Εργασιακές σχέσεις & εργατική νομοθεσία	σελ. 18
04. Τα νέα από την ΕΕ	σελ. 21
05. Προσεχώς	σελ. 26

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΕΒ

Μαρίνα Σπυριδάκη
Διευθύντρια Τομέα
E: mspvyridaki@sev.org.gr
T: +30 211 500 6187

Αθηνά Βουνάτσου
Senior Advisor
E: avounatsou@sev.org.gr
T: +30 211 500 6109

Αυγή Οικονομίδου
Associate Advisor
E: aoikonomidou@sev.org.gr
T: +30 211 500 6130

Σωτηρία Καλαντζή
Advisor
E: skalantzi@sev.org.gr
T: +30 211 500 6113

POTAMITISVEKRIS

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
E: info@potamitisvekris.com
T: +210 33 80 095, +30 210 33 80 000
N.Βάμβα 9, 10674, Αθήνα

Το Μηνιαίο Δελτίο «Ρυθμιστικό Περιβάλλον & Επιχειρήσεις» συντάσσεται με την ευθύνη του **Τομέα Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος & Ρυθμιστικών Πολιτικών** του ΣΕΒ και την επιστημονική υποστήριξη της **Δικηγορικής Εταιρείας «ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ ΒΕΚΡΗΣ»**. Αποτελεί μια ακόμη υπηρεσία του ΣΕΒ στα μέλη του και περιλαμβάνει τρέχουσες νομοθετικές και ρυθμιστικές εξελίξεις τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ΕΕ, διαβουλεύσεις, αποφάσεις ανεξάρτητων αρχών και φορέων καθώς και σημαντική νομολογία στα εργασιακά φορολογικά και ευρύτερα ζητήματα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την περίοδο αναφοράς από την 15η ημέρα του παρελθόντος μήνα έως και την 15η ημέρα του τρέχοντος μήνα. Για οποιαδήποτε πληροφορία και διευκρίνιση μπορείτε να επικοινωνήσετε με τη συντακτική Ομάδα.

Τα άρθρα που φιλοξενούνται στο παρόν δελτίο αποτελούν προϊόν προσωπικής επεξεργασίας των συντακτών τους και ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών ή απόψεων που περιλαμβάνουν.

Η αγορά τοποθετείται

**Παναγιώτης
Σκιαδάς**

Sustainability Director
VIOHALCO

*“Plan-do-check-act ...
για την απλούστευση
της αδειοδότησης αλλά
και καλύτερους
νόμους»*
[\[σελ.02\]](#)

**Αλέξανδρος
Καραγιάννης**

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ
Προϊστάμενος του
Ειδικού Νομικού
Γραφείου Δημοσίων
Εσόδων στην ΑΑΔΕ

*“Εγκλήματα
φοροδιαφυγής και
λογιστικές διαφθορές”*
[\[σελ. 09\]](#)

Γιάννος Βάγιας

Νομικός Σύμβουλος
ΣΕΒ

“Απεργία”
[\[σελ. 18\]](#)

Τα σημαντικά του μήνα

Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα: Κανονισμός GDPR

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση του νομοσχεδίου για την εφαρμογή του Κανονισμού για τα προσωπικά δεδομένων (γνωστός και ως GDPR) αλλά παραμένει άγνωστο πότε και με ποιο περιεχόμενο θα ψηφιστεί παρατείνοντας την αβεβαιότητα για τις επιχειρήσεις ενώ φαίνεται ότι δεν επιτυγχάνει να δώσει καθαρές κατευθύνσεις στα εκκρεμή ζητήματα. Ο ΣΕΒ συμμετείχε στη διαβούλευση με υποβολή τεκμηριωμένου υπομνήματος θέσεων ενώ προέβη και στην έκδοση ειδικού δελτίου ([special report](#)) προκειμένου να υποστηρίξει τις επιχειρήσεις στην προσπάθειά τους να συμμορφωθούν εμπρόθεσμα.

Περισσότερα στη σελ. 3

Αρχικός χρόνος παραγραφής και συμπληρωματικά στοιχεία

Με απόφαση του ΣΤΕ κρίθηκε ότι δεν αποτελούν συμπληρωματικά στοιχεία ικανά να παρατείνουν τον αρχικό χρόνο παραγραφής τα στοιχεία εκείνα που: (α) ήταν γνωστά στη φορολογική αρχή κατά τη διάρκεια της πενταετούς παραγραφής και αγνοήθηκαν ή δεν λήφθηκαν προσηκόντως υπόψη από αυτή και (β) θα ήταν γνωστά στη φορολογική αρχή, εντός της πενταετούς παραγραφής, εάν η φορολογική αρχή είχε λάβει τα προβλεπόμενα στον νόμο μέτρα ελέγχου και έρευνας.

Περισσότερα στη σελ. 15

01. Επιχειρηματικό Περιβάλλον

Παναγιώτης Σκιαδάς
Sustainability Director
VIOHALCO

<https://www.linkedin.com/in/panagiotis-skiadas-0153992/>

«Plan-do-check-act ... για την απλούστευση της αδειοδότησης αλλά και καλύτερους νόμους»

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εδώ και πολλά χρόνια προωθεί μία **συνολική στρατηγική για τη βελτίωση της κοινοτικής νομοθεσίας με στόχο την επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων πολιτικής με πιο απλούς, πιο κατανοητούς και εφαρμόσιμους νόμους**, με το λιγότερο δυνατό κόστος για τους Ευρωπαίους πολίτες, επιχειρήσεις και την κοινωνία ενθαρρύνοντας παράλληλα και τα Κράτη Μέλη να εφαρμόσουν τα ίδια εργαλεία στις Εθνικές τους νομοθεσίες. Η πρωτοβουλία αυτή δεν επιδιώκει τη μείωση ή την αύξηση των ρυθμίσεων αλλά τη νομοθέτηση με ευφυώς στοχευμένες προβλέψεις που περιλαμβάνουν για κάθε δράση τον σχεδιασμό και την εκτίμηση των επιπτώσεων (impact assessment), την παρακολούθηση εφαρμογής, την τακτική αξιολόγηση και την τυχόν τροποποίηση εφόσον αυτό καταστεί απαραίτητο. Η **λογική του καθιερωμένου συνεπώς εργαλείου διαχείρισης plan-do-check-act που χρησιμοποιείται για τον έλεγχο και τη συνεχή βελτίωση προϊόντων και διεργασιών** βρίσκει εφαρμογή στη νομοθέτηση γι' αυτό και πρέπει να υιοθετηθεί και στην προσπάθεια βελτίωσης του ρυθμιστικού πλαισίου για την αδειοδότηση της βιομηχανίας στη χώρα μας. Αντίθετα με αυτό που μόλις περιγράφηκε μέχρι σήμερα το βασικό χαρακτηριστικό των προσπαθειών «απλοποίησης» του ρυθμιστικού πλαισίου, για την αδειοδότηση της βιομηχανίας, που έχουν επιχειρηθεί βασίζονται στη διατήρηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, τροποποιώντας ελαφρώς το καθεστώς της ή μεταφέροντας αρμοδιότητες σε κάποια άλλη υπηρεσία (όπως πχ. στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση), προσθέτοντας παράλληλα νέες διατάξεις που συνεπάγονται πρόσθετες υποχρεώσεις. Μόνο έτσι μπορεί να εξηγηθεί, για παράδειγμα, ότι το 2018 γίνονται περιβαλλοντικοί έλεγχοι σε βιομηχανίες και οι αρμόδιες υπηρεσίες επικαλούνται Υγειονομικές Διατάξεις του 1965, δηλαδή καθεστώς που θεσπίστηκε περισσότερο από μισό αιώνα πριν! Βασικό κατάλοιπο νομοθεσίας δεκαετιών το οποίο κανείς δεν έχει τολμήσει να αγγίξει μέχρι σήμερα, είναι το καθεστώς της κατηγοριοποίησης των δραστηριοτήτων με βαθμό όχλησης. Δεν προξενεί έκπληξη στους γνωρίζοντες ότι το καθεστώς αυτό αναφέρεται μόνο στις βιομηχανικές δραστηριότητες διότι αυτές έχουν την «αποκλειστικότητα» της όχλησης! Στο αναχρονιστικό καθεστώς της κατηγοριοποίησης κατά όχληση που κατατάσσει τις παραγωγικές διαδικασίες σε χαμηλή, μεσαία και υψηλή, εκτός από τα εντελώς διαφορετικά κριτήρια που χρησιμοποιούνται συγκριτικά με το αντίστοιχο καθεστώς περιβαλλοντικών επιπτώσεων, χρησιμοποιούνται και διαφορετικές περιγραφές των δραστηριοτήτων, με αποτέλεσμα να υπάρχει αναντιστοιχία των δραστηριοτήτων και να χρειάζεται κάποιος να μαντέψει σε ποια δραστηριότητα κατατάσσεται. Χαρακτηριστικό είναι ότι πάνω από το 50% των δραστηριοτήτων έχει κριτήριο κατάταξης κατά βαθμό όχλησης την εγκατεστημένη μηχανολογική ισχύ, δηλαδή βασίζεται κυρίως στο δυναμικό κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία παράγεται συνήθως εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά και ενίοτε στο εξωτερικό, αφού μέρος της ενέργειάς μας εισάγεται. Η όχληση πηγάζει από τη βαθιά μνήμη των «φουγάρων» που χαρακτήριζαν τις βιομηχανίες πριν δεκαετίες, όταν το βασικό καύσιμο ήταν το μαζούτ ή το κάρβουνο και δημιουργούνταν αισθητές ατμοσφαιρικές εκπομπές αιθάλης συνοδευόμενες από έντονη δυσσομία. Ελλείψει άλλου καθεστώτος για τον καθορισμό χρήσεων γης και βασικού χωροταξικού πλαισίου, η κατηγοριοποίηση κατά βαθμό όχλησης ήταν όντως απαραίτητη, αλλά σήμερα οι εποχές έχουν αλλάξει και υπάρχει ένα πιο σύγχρονο τεχνοκρατικό πλαίσιο κατηγοριοποίησης δραστηριοτήτων βασισμένο στο κοινοτικό δίκαιο που λαμβάνει υπόψη το σύνολο των επιπτώσεων μίας δραστηριότητας.

Έτσι σήμερα, αντί ο χωροταξικός σχεδιασμός και οι χρήσεις γης να λαμβάνουν υπόψη το καθεστώς περιβαλλοντικής αδειοδότησης με την ίδια λογική που γίνεται στην υπόλοιπη Ευρώπη, **έχουμε ένα καθεστώς χωροθέτησης που δεν λαμβάνει υπόψη την περιβαλλοντική βαρύτητα και επί της ουσίας υποβαθμίζει τη σκοπιμότητα της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.**

Δεν είναι αργά, έστω και τώρα, να αγκαλιάσουμε τα εργαλεία αξιολόγησης που έχουμε και που εφαρμόζονται ήδη σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες για την απλοποίηση της νομοθεσίας και μείωση της γραφειοκρατίας. Χρειάζεται τολμηρή προσέγγιση για την κατάργηση νομοθεσιών του παρελθόντος, αφού πρώτα πρέπει να διερωτηθούμε απλώς το εξής: **«τι θέλουμε να πετύχουμε και πώς μπορούμε να το πετύχουμε με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο»;**

Ανοιχτές & Ολοκληρωμένες Διαβουλεύσεις

GDPR: Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων επί του σχεδίου νόμου με σκοπό α) τη θέσπιση νομοθετικών μέτρων για την **εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679** για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών β) την **ενσωμάτωση της Οδηγίας 2016/680/ΕΕ** για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές **για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων** ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. **Ο ΣΕΒ υπέβαλε τεκμηριωμένο υπόμνημα θέσεων** αναγνωρίζοντας τη συμβολή του σχεδίου στην ενίσχυση των δεσμών εμπιστοσύνης στις συναλλαγές αλλά και αναδεικνύοντας ζητήματα ουσίας που επιτείνουν την αβεβαιότητα των επιχειρήσεων ως προς το μέγεθος των προσαρμογών στις οποίες πρέπει να προβούν. Για την περαιτέρω εξειδίκευση επί των θεμάτων, ο ΣΕΒ προέβη στην εκπόνηση **ειδικής έκθεσης (Special Report) με τίτλο: «Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (GDPR): ευκαιρίες και προκλήσεις για τις επιχειρήσεις στην εποχή της ψηφιοποίησης»**, στο οποίο φιλοξενούνται άρθρα ακαδημαϊκών και έμπειρων στελεχών της αγοράς.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#) για το *Special Report* του ΣΕΒ πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική Ενέργεια: Έκδοση Κώδικα α) Συναλλαγών β) Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων γ) Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση της ΡΑΕ επί των **προτάσεων που υπέβαλε ο ΛΑΓΗΕ σχετικά με την έκδοση του Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας, του Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας και του Κώδικα του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης** προκειμένου για την εφαρμογή των σχετικών ρυθμίσεων του Ν. 4512/2018 για τη μετάβαση στο νέο οργανωτικό σύστημα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Φυσικό αέριο: Κώδικας Διαχείρισης ΕΣΦΑ κατά τη διακοπή λειτουργίας του Σταθμού ΥΦΑ

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση της ΡΑΕ επί της **εισήγησης του ΔΕΣΦΑ** για τις απαραίτητες **μεταβατικές ρυθμίσεις** προσαρμογής των οικείων διατάξεων του Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ **κατά την περίοδο διακοπής λειτουργίας του Σταθμού ΥΦΑ**, για περίοδο από 26.03.2018 έως 10.06.2018, καθώς και κατά τις ημέρες **εργασιών συντήρησης στα ανάντη Συνδεδεμένα Συστήματα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου**, οι οποίες επηρεάζουν τη ροή Φυσικού Αερίου στο ΕΣΜΦΑ από τις 13.06.2018 07:00 - 17.06.2018 07:00 (4 Ημέρες συντήρησης).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική Ενέργεια: Υπολογισμός δυναμικότητας εντός της Νοτιοανατολικής Ευρώπης

Η ΡΑΕ θέτει σε **δημόσια διαβούλευση** έως την **Παρασκευή 30 Μαρτίου 2018** την κοινή πρόταση των **ΔΣΜ (Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς) της περιφέρειας υπολογισμού δυναμικότητας Νοτιοανατολικής Ευρώπης** σχετικά με τη **μεθοδολογία συντονισμένου υπολογισμού της δυναμικότητας** εντός της οικείας περιφέρειας, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/ 1222 σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για την κατανομή της δυναμικότητας και τη διαχείριση της συμφόρησης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Χρήση δεδομένων: ονομαστικά αρχεία επιβατών

Το Υπουργείο Εσωτερικών θέτει σε δημόσια διαβούλευση έως την **Παρασκευή 23 Μαρτίου 2018** σχέδιο νόμου για την ενσωμάτωση της **Οδηγίας (ΕΕ) 2016/681** σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR) για την **πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αναπτυξιακός νόμος: «Ενισχύσεις Καινοτομικού Χαρακτήρα για ΜΜΕ»

Το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης θέτει σε δημόσια διαβούλευση έως τη **Δευτέρα 26 Μαρτίου 2018** την προκήρυξη του καθεστώτος ενισχύσεων «Ενισχύσεις Καινοτομικού Χαρακτήρα για ΜΜΕ» του Αναπτυξιακού νόμου 4399/2016. Με την προκήρυξη **καθορίζονται μεταξύ άλλων οι όροι και οι προϋποθέσεις υπαγωγής, οι δικαιούχοι, τα υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια, τα είδη των ενισχύσεων, οι εντάσεις και τα ύψη των ενισχύσεων, καθώς και η διαδικασία υπαγωγής, αξιολόγησης και ελέγχου.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αναπτυξιακός νόμος: «Συνέργειες και Δικτυώσεις»

Το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης θέτει σε δημόσια διαβούλευση έως τη **Δευτέρα 26 Μαρτίου 2018** την προκήρυξη του καθεστώτος ενισχύσεων «Συνέργειες και Δικτυώσεις» του Αναπτυξιακού νόμου 4399/2016. Με την προκήρυξη καθορίζονται μεταξύ άλλων οι όροι και οι προϋποθέσεις υπαγωγής, οι δικαιούχοι, τα υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια, τα είδη των ενισχύσεων, οι εντάσεις και τα ύψη των ενισχύσεων, καθώς και η διαδικασία υπαγωγής, αξιολόγησης και ελέγχου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Ωράριο φαρμακείων

Με εγκύκλιο προβλέπονται οι διαδικασίες έκδοσης αποφάσεων των Περιφερειαρχών σχετικά με την εβδομαδιαία **κατανομή του ελάχιστου υποχρεωτικού ωραρίου των φαρμακείων**, καθώς και τις **δημερεύσεις και διανυκτερεύσεις**. Έως την έκδοση των αποφάσεων που πρέπει να ολοκληρωθεί όχι αργότερα από τις 31.05.2018, εξακολουθεί να ισχύει το προηγούμενο καθεστώς.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

Ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις εντός λατομικών ή μεταλλευτικών χώρων: Εγκατάσταση και λειτουργία

Καθορίζεται η διαδικασία εγκατάστασης και λειτουργίας ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων εντός λατομικών ή μεταλλευτικών χώρων, **στην περίπτωση που έχει προηγηθεί έγκριση εκμετάλλευσης**. Ειδικότερα, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να υποβάλλουν τη γνωστοποίηση είτε στην αρμόδια υπηρεσία της **οικείας Περιφέρειας** στην περίπτωση εγκατάστασης και λειτουργίας ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων εντός λατομικών χώρων σε δημόσιες ή δημοτικές εκτάσεις είτε στην αρμόδια υπηρεσία **του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας** στην περίπτωση εγκατάστασης και λειτουργίας ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων εντός μεταλλευτικών χώρων καθώς και λειτουργίας σύνθετων μονάδων επεξεργασίας μεταλλευτικών ορυκτών εντός μεταλλευτικών χώρων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Λατομεία σε δημόσιες και δημοτικές εκτάσεις: Έρευνα και εκμετάλλευση

Με Κ.Υ.Α. του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των Αναπληρωτών Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθορίστηκε **το περιεχόμενο και η διαδικασία χορήγησης έγκρισης των οικονομικών δραστηριοτήτων** που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 57 του ν. 4442/2016 και συγκεκριμένα για: **α) την διενέργεια ερευνητικών εργασιών σε δημόσια ή δημοτική έκταση για τη διαπίστωση κοιτασμάτων βιομηχανικών ορυκτών, μαρμάρων και φυσικών λίθων, καθώς και αδρανών υλικών ειδικών χρήσεων**, πλην της μαρμαρόσκονης, μαρμαροπηφίδας και των ασβεστολιθικών αντιολισθηρών, **β) την εκμετάλλευση λατομείων βιομηχανικών ορυκτών, μαρμάρων και φυσικών λίθων σε δημόσια ή δημοτική έκταση και γ) την εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών σε δημόσια ή δημοτική έκταση εντός ή εκτός λατομικής περιοχής**. Για την έναρξη των αναφερόμενων δραστηριοτήτων απαιτείται η χορήγηση έγκρισης η οποία εκδίδεται από το Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Μεταλλευτικά ορυκτά: Ερευνητικές εργασίες για τη διαπίστωση κοιτασμάτων

Καθορίζεται το περιεχόμενο και η διαδικασία χορήγησης της έγκρισης και υποβολής γνωστοποίησης διενέργειας ερευνητικών εργασιών για τη διαπίστωση **κοιτασμάτων μεταλλευτικών ορυκτών**, για τις οικονομικές δραστηριότητες, όπως αυτές ορίζονται στο **άρθρο 68 του ν. 4442/2016 (Α' 230)**. Η απαιτούμενη έγκριση **χορηγείται από τον Περιφερειάρχη της οικείας Περιφέρειας**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Μονάδες υδατοκαλλιέργειας: υποδείγματα εντύπων άδειας ίδρυσης και λειτουργίας

Καθορίζονται **τα υποδείγματα των εντύπων της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας μονάδων υδατοκαλλιέργειας εντατικής ή ημιεντατικής μορφής σε υδάτινες και χερσαίες εκτάσεις** και τα στοιχεία τα οποία θα συμπεριλαμβάνονται σε αυτές.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

Φαρμακευτική Κάνναβη: Παραγωγή τελικών προϊόντων

Στο νόμο «Διατάξεις για την Παραγωγή Τελικών Προϊόντων Φαρμακευτικής Κάνναβης» προβλέπεται η δυνατότητα χρήσης προϊόντων φαρμακευτικής κάνναβης για ιατρικούς σκοπούς, εισάγεται εξαίρεση από τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις περί εξαρτησιογόνων ουσιών και δίνεται υπό αυστηρά κριτήρια **η δυνατότητα παραγωγής και καλλιέργειας κάνναβης και ποικιλιών αυτής με αποκλειστικό σκοπό τη παραγωγή προϊόντων φαρμακευτικής κάνναβης**. Τέλος, ρυθμίζονται ζητήματα **εισαγωγών και εξαγωγών** τέτοιων προϊόντων.

Για το ιστορικό του νομοσχεδίου πιάστε [εδώ](#) για το Ν.4523/2018 πιάστε [εδώ](#)

Capital controls: Χαλάρωση περιορισμών στην ανάληψη μετρητών και τη μεταφορά κεφαλαίων

Τροποποιείται η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 18^{ης} Ιουλίου 2015, **αυξάνοντας το ποσό ανάληψης μετρητών σε 2.300 ευρώ ανά ημερολογιακό μήνα** ανά καταθέτη και επιτρέποντας την αποδοχή και εκτέλεση εντολών **μεταφοράς κεφαλαίων προς το εξωτερικό έως του ποσού των 2.000 ευρώ ανά κωδικό πελάτη ανά ημερολογιακό δίμηνο**, καθώς και το **άνοιγμα λογαριασμού** και την προσθήκη συνδικαιούχου σε υφιστάμενο λογαριασμό, ανεξαρτήτως της δημιουργίας νέου κωδικού πελάτη.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΜΗΣΥΦΑ: Έκδοση καταλόγου ενδεικτικών τιμών πώλησης

Εκδόθηκε ο κατάλογος ενδεικτικών τιμών λιανικής πώλησης και ανώτατων νοσοκομειακών τιμών ΜΗΣΥΦΑ που θα ισχύσουν σε όλη την Επικράτεια. **Σε αντίθεση με την ανώτατη νοσοκομειακή τιμή, η ενδεικτική τιμή λιανικής πώλησής τους δεν είναι υποχρεωτική**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Υγρά απόβλητα: Διαχείριση υγειονομικών μονάδων

Με εγκύκλιο του Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Υγείας επαναδιατυπώθηκε α) η **κατηγοριοποίηση των αποβλήτων** που παράγονται από υγειονομικές μονάδες και ειδικότερα οι κατηγορίες των αστικών λυμάτων, των επικίνδυνων υγρών αποβλήτων και των υγρών ραδιενεργών καταλοίπων, καθώς και β) ο **τρόπος διαχείρισης των αποβλήτων**, προκειμένου να είναι σαφής σε όλους τους εμπλεκόμενους.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

Ανταγωνισμός: Αγωγές αποζημίωσης για παραβάσεις των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού

Ψηφίστηκε το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης για την **ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/104/ΕΕ, σχετικά με τους κανόνες που διέπουν τις αγωγές αποζημίωσης βάσει του εθνικού δικαίου για παραβάσεις των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού των κρατών μελών και της ΕΕ**. Στο κείμενο απαλείφθηκε η προϋπόθεση της υπαιτιότητας από τον βασικό κανόνα της αδιοπρακτικής ευθύνης για παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού και εντάχθηκε διευρυμένος ορισμός της έννοιας του «παραβάτη», ώστε να περιλαμβάνει και ενώσεις επιχειρήσεων. Ο ΣΕΒ απέστειλε τεκμηριωμένο υπόμνημα θέσεων, επισημαίνοντας την θετική συνεισφορά του σχεδίου και προτείνοντας συγκεκριμένες βελτιώσεις για λόγους λειτουργικότητας και εναρμόνισης με το πνεύμα του ενωσιακού νομοθέτη.

Για το ιστορικό του νομοσχεδίου πιάστε [εδώ](#) και για το ψηφισθέν νομοσχέδιο πιάστε [εδώ](#)

Ιαματικός Τουρισμός: Ανέγερση, μετατροπή και επέκταση μονάδων και κέντρων

Με απόφαση της Υπουργού Τουρισμού **θεσμοθετούνται**, ως ελάχιστες προδιαγραφές Μονάδων Ιαματικής Θεραπείας (Μ.Ι.Θ.) οι **τεχνικές προϋποθέσεις** που διασφαλίζουν α) **τη χωροθέτηση** των Μ.Ι.Θ. με κριτήριο την ικανοποιητική κάλυψη και στήριξη τους από πλευράς γενικής υποδομής, καθώς και ειδικής τουριστικής υποδομής και ανωδομής, β) **την άρτια διάταξη και διαμόρφωση των χώρων** τους για την κάλυψη των αναγκών των σύγχρονων συστημάτων ιαματικών θεραπειών και θεραπειών αναζωογόνησης και γ) **την ασφάλεια των χρηστών**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Τοπικό Ρυμοτομικό Σχέδιο: Καθορισμός κοινωφελών χώρων στις εκτός σχεδίου περιοχές

Με εγκύκλιο της Γενικής Γραμματέως Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος αποσαφηνίζεται ότι **η αναφορά των Τοπικών Ρυμοτομικών Σχεδίων στα ΕΧΣ (παρ. 9α του αρθ. 9 του Ν 4447/2016) αφορά μόνο στην αντιστοίχιση των επιπέδων σχεδιασμού των σχεδίων αυτών και σύμφωνα με τις επιταγές του νέου χωρικού σχεδιασμού για τη βιώσιμη ανάπτυξη**, και όχι στη διαδικασία έγκρισης τους, στην οποία όπως ρητά αναφέρεται σε επόμενη παράγραφο του ως άνω Νόμου **«εφαρμόζονται οι οικείες για κάθε κατηγορία υποδοχέα διατάξεις»**. Για την έγκριση Τοπικού Ρυμοτομικού Σχεδίου στις εκτός σχεδίου περιοχές απαιτείται η έκδοση ΠΔ μετά τη γνωμοδότηση ΣΥΠΟΘΑ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Μελισσοκομικά προϊόντα: παραγωγή και εμπορία

Με απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων **τροποποιείται το εθνικό πρόγραμμα για την βελτίωση της παραγωγής και εμπορίας μελισσοκομικών προϊόντων**, καθορίζεται το **συνολικό ποσό επιχορήγησης για το έτος 2018**, ενώ καθορίζονται και **οι δικαιούχοι και το ύψος επιχορήγησης ανά δικαιούχο για το έτος 2018**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Διαδικτυακή προσβολή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας & συγγενικών δικαιωμάτων: Υπολογισμός προστίμου

Με Κ.Υ.Α. της Υφυπουργού Οικονομικών και της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού **καθορίζονται οι απαραίτητες λεπτομέρειες για τον υπολογισμό του προστίμου που επιβάλλεται σε περίπτωση προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων στο διαδίκτυο**. Επίσης, ορίζεται ότι, σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής του, αυτό εισπράττεται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ, καθώς επίσης προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης διοικητικής προσφυγής.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αιγιαλός, παραλία, όχθη και παρόχθιας ζώνης μεγάλων λιμνών και πλεύσιμων ποταμών: Παραχώρηση δικαιώματος απλής χρήσης

Με **Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών** προβλέπεται η επανασύσταση των Κτηματικών Υπηρεσιών και προσαρμόζεται η διαδικασία παραχώρησης δικαιώματος απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης μεγάλων λιμνών και πλεύσιμων ποταμών, με τις ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στον νέο Οργανισμό του Υπουργείου Οικονομικών (Π.Δ.142/2017).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Οικοδομικές άδειες & έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας

Με εγκύκλιό του, ο Γενικός Διευθυντής Πολεοδομίας επισημαίνει ότι, αναφορικά με τα δικαιολογητικά άλλων Υπηρεσιών που τυχόν απαιτούνται από τους όρους δόμησης της εκάστοτε περιοχής, οι Υπηρεσίες Δόμησης (Υ.ΔΟΜ), κατά τη διαδικασία χορήγησης ή θεώρησης όρων δόμησης και κατά τον έλεγχο της πληρότητας των υποβαλλομένων δικαιολογητικών για έκδοση οικοδομικής άδειας ή έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας, **οφείλουν να ζητούν αποκλειστικά και περιοριστικά, μόνον όσα δικαιολογητικά ή εγκρίσεις προβλέπονται για την εκάστοτε περιοχή από κανονιστικές πράξεις της Διοίκησης**, τυχόν δε σχετική αλληλογραφία μεταξύ των Υ.ΔΟΜ. και άλλων Υπηρεσιών δεν λαμβάνεται υπ' όψη, διότι δεν συνιστά από μόνη της κανονιστικό πλαίσιο εφαρμογής

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αποφάσεις Ανεξάρτητων Αρχών & Οργάνων

Κώδικας Διαχείρισης Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου

Με απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας τροποποιείται ο Κώδικας Διαχείρισης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου, εισάγοντας τη **λειτουργία Βάθρου Εξισορρόπησης**, στο οποίο ο **Διαχειριστής θα πραγματοποιεί**, με βάση μηχανισμούς αγοράς, **την αγορά και πώληση των ποσοτήτων φυσικού αερίου που απαιτούνται για την εξισορρόπηση φορτίου του ΕΣΦΑ**. Επιπλέον δημιουργείται το Εικονικό Σημείο Συναλλαγών στο οποίο οι Χρήστες του Συστήματος θα έχουν τη δυνατότητα αγοράς ή/και πώλησης ποσοτήτων φυσικού αερίου, χωρίς την υποχρέωση δέσμευσης δυναμικότητας σε αυτό και εφαρμόζοντας τη διαδικασία διάθεσης δυναμικότητας, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του πρόσφατου Ευρωπαϊκού Κανονισμού Κατανομής Δυναμικότητας (ΕΕ 459/2017) στα Σημεία Διασύνδεσης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Νομολογία και Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ

Γνωμοδότηση Ν.Σ.Κ. 12/2018: Αποζημίωση δικηγόρου με έμμισθη εντολή

Το ανώτατο όριο των 15.000 ευρώ ως ποσού αποζημίωσης που ορίστηκε στο άρθρο 2, παρ. 2 του αν. ν. 173/1967 και οφείλεται σε εργαζόμενο λόγω καταγγελίας σύμβασης εργασίας από τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν αυτά είναι εργοδότες, αφορά πρόδηλα σε συμβάσεις εργασίας μεταξύ ιδιωτικών υπαλλήλων και ΝΠΔΔ και δεν καταλαμβάνει συμβάσεις έμμισθης εντολής μεταξύ δικηγόρων και ΝΠΔΔ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΣΤΕ 26/2018: Όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας φαρμακείου από μη φαρμακοποιούς

Σύμφωνα με το σχέδιο Διατάγματος (i) **κάθε άδεια θα αντιστοιχεί σε ένα κατάστημα ή υποκατάστημα φαρμακείου**, (ii) όταν χορηγείται άδεια σε φαρμακοποιό τότε το φαρμακείο του μπορεί να λειτουργήσει είτε ως ατομική επιχείρηση είτε ως εμπορική εταιρεία οποιασδήποτε μορφής, εκτός αυτής της Ανώνυμης Εταιρείας, (iii) ο **ανώτερος επιτρεπόμενος αριθμός χορηγουμένων αδειών στο ίδιο φυσικό πρόσωπο θα ανέρχεται σε 10 σε πανελλαδική κλίμακα**, (iv) ο ιδιώτης κάτοχος άδειας ίδρυσης φαρμακείου **μη φαρμακοποιός μπορεί να λειτουργήσει το φαρμακείο, υποχρεωτικά μόνο ως Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ)**, που πρέπει να έχει συσταθεί πριν τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας του φαρμακείου, στην οποία **θα μετέχει υποχρεωτικά ως εταίρος και με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον 20%** στο κεφάλαιο, τα κέρδη και τις ζημίες της εταιρείας ο **φαρμακοποιός** ο οποίος έχει δηλωθεί υπεύθυνος για τη λειτουργία του φαρμακείου και (v) άδειες φαρμακείου θα χορηγούνται και σε πολίτες των λοιπών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ ΕΑ 17/2018: Αναστολή εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης

Το Δ' Τμήμα του ΣΤΕ έκανε δεκτή την αίτηση αναστολής της περαιτέρω εκτελέσεως της υπογραφείσας σύμβασης, καθώς η εργοληπτική εταιρεία δεν προσκόμισε τα προβλεπόμενα στη διακήρυξη δικαιολογητικά για την ονομαστικοποίηση των μετοχών της, ούτε υπέβαλε μαζί με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης και τα στοιχεία για την φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητά της κατά τον χρόνο διενέργειας του διαγωνισμού, τα οποία έπρεπε επιπλέον να προσκομισθούν, δεδομένου ότι η διάρκεια ισχύος των αναγραφόμενων στην αρχικώς υποβληθείσα Ενημερότητα Πτυχίου της βεβαιώσεων φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας είχε λήξει κατά τον χρόνο διενέργειας του διαγωνισμού.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 369/2018: Παραγραφή χρηματικής αξίωσης κατά του Δημοσίου εν επιδικία

Με απόφασή του το Στ' Τμήμα του ΣΤΕ έκρινε ότι η παραγραφή χρηματικής αξιώσεως κατά του Ελληνικού Δημοσίου η οποία βεβαιώθηκε με τελεσίδικη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου είναι πενταετής και αρχίζει από τη δημοσίευση της ως άνω αποφάσεως, διακόπτεται δε με την άσκηση ενδίκου μέσου κατ' αυτής. Ειδικά σε περίπτωση **άσκησης αίτησης αναίρεσης κατ' αυτής, η παραγραφή δεν αρχίζει εκ νέου ούτε συμπληρώνεται καθ' ον χρόνο εκκρεμεί η εκδίκαση της αίτησης αναίρεσης**. Σε περίπτωση θέσης της υπόθεσης στο αρχείο ή ρύθμιση, κατά την οποία η αίτηση αναίρεσης θεωρείται στην περίπτωση αυτή ως μηδέποτε ασκηθείσα, δεν ασκεί από την άποψη αυτή επιρροή, καθώς εφαρμόζονται για την παραγραφή οι ειδικές διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΕφΑθ 911/2018: Δανειακές συμβάσεις σε ελβετικό φράγκο

Με την απόφαση αυτή, στο πλαίσιο συλλογικής αγωγής για τους όρους σύναψης δανειακών συμβάσεων σε ελβετικό φράγκο, το Εφετείο Αθηνών κρίθηκε ότι **οι επίμαχοι όροι της σύμβασης δεν υπόκεινται καθόλου σε έλεγχο καταχρηστικότητας**, διότι εντάσσονται στους «δηλωτικούς όρους» της σύμβασης, οι οποίοι εξ ορισμού δεν μπορεί να είναι καταχρηστικοί, αφού η ρύθμισή τους συμπίπτει με το νόμο. Το δικαστήριο έκρινε πως ο συναλλαγματικός κίνδυνος που έφεραν οι δανειολήπτες, αποτέλεσε φυσικό επακόλουθο της επιλογής τους στα πλαίσια της συμβατικής τους ελευθερίας και **δικαίωσε την εναγόμενη τράπεζα**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

02. Φορολογική νομοθεσία

Αλέξανδρος Καραγιάννης

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Προϊστάμενος του Ειδικού Νομικού Γραφείου Δημοσίων Εσόδων στην ΑΑΔΕ

“Εγκλήματα φοροδιαφυγής και λογιστικές διαφωρές”

Με την ΠΟΛ. 1209/2017 διευκρινίσθηκε ότι δεν συντρέχει περίπτωση φοροδιαφυγής όταν πρόκειται για λογιστικές διαφωρές ασύνδετες με την απόκρυψη εισοδημάτων. Συνακολούθως, (α) δεν υποβάλλεται μηνυτήρια αναφορά εάν ο μετ' έλεγχου φόρος εισοδήματος, που υπερβαίνει το ελάχιστο όριο οφείλεται σε **απλές (ή συνήθεις) λογιστικές διαφωρές**, μη συνδεόμενες με την απόκρυψη φορολογητέων εισοδημάτων ενώ, (β) αν οι **λογιστικές διαφωρές** συνδέονται με την απόκρυψη εισοδημάτων, υποβάλλεται μηνυτήρια αναφορά.

Για λόγους σαφήνειας αξίζει να διευκρινιστεί ότι «απλές» ή «συνήθεις» λογιστικές διαφωρές ασύνδετες με την απόκρυψη φορολογητέου εισοδήματος, **είναι οι δαπάνες οι οποίες αντιστοιχούν σε πραγματική συναλλαγή**. Είναι δηλαδή καταχωρισμένες και αποδεικνύονται με τα προσήκοντα δικαιολογητικά και δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις του άρθρου 23 (και του άρθρου 48§4) του ΚΦΕ. Όμως, αν και δεν εμπίπτουν σε αυτές που ενεργήθηκαν προς το συμφέρον της επιχείρησης ή κατά τις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της, εντούτοις η καταχώριση τους α) δεν οφείλεται σε δόλο αλλά σε προφανή παραδρομή ή σε εσφαλμένη πεποίθηση ή σε ουσιώδη πλάνη ότι έγιναν προς το συμφέρον της επιχείρησης ή β) διενεργήθηκε κατά τις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της ή γ) οφείλεται σε εσφαλμένο χαρακτηρισμό πραγματικών περιστατικών περί την έκπτωση της δαπάνης ή δ) δεν οφείλεται σε πλάνη περί το δίκαιο και ο φορολογούμενος δεν θα προέβαινε στην καταχώρισή τους, με βάση την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη. Συνεπώς, **είναι αυστηρώς ερευνήτεια η προϋπόθεση της συνδρομής του στοιχείου του δόλου, ο οποίος, όμως, δεν μπορεί να αποδοθεί από την ελέγχουσα φορολογική διοίκηση στο φορολογούμενο με μόνη την αόριστη επίκληση της υπέρξεως του**, αλλά με ειδική αιτιολόγησή του, η οποία, απαιτείται ακόμα και στις αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων (ΑΠ 652/2017, 267/2013), και παράθεση όλων των πραγματικών περιστατικών που τον στοιχειοθετούν.

Αντίστοιχα, στην περίπτωση (β) λογιστικές διαφωρές «συνδεόμενες με την απόκρυψη φορολογητέου εισοδήματος» **είναι οι ανύπαρκτες δαπάνες που δεν αντιστοιχούν σε πραγματική συναλλαγή**, κατά την έννοια του άρθρου 22 παρ. β' του ΚΦΕ, ή δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της περίπτωσης γ' του ίδιου άρθρου ή εμπίπτουν στις μη εκπιπτόμενες κατ' άρθρο 23 (και άρθρο 48§4) του ΚΦΕ δαπάνες, ή προκύπτουν από πλαστά ή εικονικά ή νοθευμένα στοιχεία. Στις διαφωρές αυτές δυσχερώς μπορεί να αποκλεισθεί ο δόλος, ιδίως σε περιπτώσεις πλαστών ή εικονικών ή νοθευμένων στοιχείων, διότι αυτός ενυπάρχει στην παραγωγή των περιστατικών που κατά νόμο απαρτίζουν την αξιόποινη πράξη, προκύπτει από αυτήν και δεν υπάρχει ανάγκη ιδιαίτερης αιτιολόγησής του (ΑΠ 498/2017). Ωστόσο, και στις περιπτώσεις μη εκπιπτομένων κατά το άρθρο 23 του ΚΦΕ δαπανών, δεν αποκλείεται να υπάρχουν άκρως δυσχερείς περιπτώσεις στις οποίες οι λογιστικές διαφωρές μπορεί να αποδοθούν σε πλάνη περί το δίκαιο ή σε εσφαλμένη υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στη έννοια των εκπιπτομένων δαπανών.

Ενόψει τούτων **πρέπει να γίνει δεκτός ο κανόνας ότι μηνυτήρια αναφορά υποβάλλεται στις περιπτώσεις λογιστικών διαφωρών που προκύπτουν από ανύπαρκτες δαπάνες και πλαστά, εικονικά ή νοθευμένα στοιχεία, στα οποία ενυπάρχει ο δόλος και στις λοιπές περιπτώσεις μόνον εφόσον μπορεί να στοιχειοθετηθεί, από την φορολογική διοίκηση, αιτιολογημένα ο δόλος, με την παράθεση των πραγματικών περιστατικών στα οποία επιστηρίζεται και όχι με μόνη την αόριστη επίκληση της υπέρξεως του**.

Αναζητήστε [εδώ](#) το πλήρες άρθρο του κ.Καραγιάννη

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Νέες ρυθμίσεις για την επιβολή επιεικέστερων κυρώσεων του άρθρου 49 του ν.4509/2017

Με το άρθρο 49 του ν.4509/2017 προβλέφθηκε η δυνατότητα αναδρομικής επιβολής σε παλαιότερες χρήσεις, τυχόν ευνοϊκότερων κυρώσεων και προσαυξήσεων Ν.4174/2013 σε εκκρεμείς υποθέσεις φόρων και προστίμων. Κατά τη διάταξη, εκκρεμείς θεωρούνται όλες οι υποθέσεις που δεν έχουν ακόμη ελεγχθεί αλλά και αυτές που ελέγχονται ή/ και που εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων και του ΣΤΕ σε βάρος των φορολογούμενων. Η διάταξη πραγματώνει τη γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου για την αναδρομική εφαρμογή νεότερων και ευνοϊκότερων κυρώσεων καθώς και την πρόσφατη για το θέμα αυτό υπ' αριθμόν 2402/2016 απόφαση του ΣΤΕ.

Εντούτοις, στο άρθρο 61 του ν.4520/2018 με τίτλο «Μετεξέλιξη του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων σε Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και λοιπές διατάξεις», προβλέπεται ότι **τα ποσά πρόσθετων φόρων που έχουν ήδη καταβληθεί με οποιοδήποτε τρόπο μέχρι την 1.1.2018** (ημερομηνία έναρξης ισχύος του άρθρου 49 του ν. 4509/2017), **δεν επιστρέφονται, δεν συμψηφίζονται και δεν αναζητούνται, ακόμη και αν αυτά συνιστούν δυσμενέστερη μεταχείριση.** Περαιτέρω προβλέπεται ότι η ρύθμιση αυτή **εφαρμόζεται αναλογικά και στην περίπτωση που ενώ εκκρεμούν ενώπιον της ΔΕΔ ή των Διοικητικών Δικαστηρίων φορολογικές διαφορές, ο φορολογούμενος εξόφλησε την οφειλή του κατόπιν υποβολής ανέκκλητης δήλωσης-αίτησης ανεπιφύλακτης αποδοχής της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Βεβαιωμένες μη ληξιπρόθεσμες οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση: δυνατότητα πάγιας ρύθμισης

Με την με αριθμό 1025/12.2.2018 εγκύκλιο διευκρινίζεται ότι **είναι δυνατό να υπαχθούν στο καθεστώς της «πάγιας ρύθμισης» οι βεβαιωμένες, στις Δ.Ο.Υ. και στα τελωνεία του Κράτους, οφειλές των φορολογουμένων, ακόμα και πριν τη λήξη της προθεσμίας καταβολής τους καθώς και οι βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση οφειλές τους που τελούν σε διοικητική ή δικαστική αναστολή.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πτωχευτική διαδικασία: νέες νομοθετικές διατάξεις

Με την με αριθμό 1027/12.2.2018 εγκύκλιο προσδιορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος των νέων νομοθετικών διατάξεων και διευκρινίζονται οι κανόνες που αφορούν στη δυνατότητα απαλλαγής του οφειλέτη που πτώχευσε από το υπόλοιπο των πτωχευτικών χρεών του καθώς και αυτοί που αφορούν στη σειρά κατάταξης των απαιτήσεων του Δημοσίου στην πτώχευση. Ταυτόχρονα, **καθορίζεται ο τρόπος βεβαίωσης των χρεών του οφειλέτη προς το Δημόσιο πριν την υποβολή από τον ίδιο αίτησης πτώχευσης στο Δικαστήριο και επισημαίνεται κάθε τροποποίηση που επήλθε με τις νέες νομοθετικές διατάξεις και αφορά στη διαδικασία της πτώχευσης.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Φ.Π.Α. στην τιμολόγηση των μέτρων δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζουν οι ΑΕΠΕΥ προς τους πελάτες τους

Σε περίπτωση που οι ΑΕΠΕΥ τιμολογούν διακριτά από τις παρεχόμενες επενδυτικές υπηρεσίες, τα μέτρα δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζουν προς τους πελάτες τους ώστε να αποτρέπεται η χρησιμοποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος στη νομιμοποίηση παράνομων εσόδων, πρέπει να περιλαμβάνουν στο στοιχείο που εκδίδεται τον Φ.Π.Α. που αναλογεί σε αυτή την παροχή υπηρεσίας και με συντελεστή 24%.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Τα 20 μη συνεργάσιμα κράτη για το έτος 2017

Πρόκειται για τα κράτη ή τις περιοχές δικαιοδοσίας ή τις υπερπόντιες χώρες ή τα εδάφη που τελούν υπό οποιοδήποτε ειδικό καθεστώς σύνδεσης ή εξάρτησης κατά την έννοια του διεθνούς δικαίου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Μετασχηματισμός επιχείρησης που εκμισθώνει ακίνητα: μη υποβολή νέας Δήλωσης

Σε περίπτωση μετασχηματισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του εταιρικού δικαίου (κ.ν. 2190/1920 ή ν.3190/1955) ή των αναπτυξιακών νόμων (ν. 1297/1972 ή ν. 2166/1993), επιχειρήσεων που εκμισθώνουν ακίνητα, η εταιρία που καθίσταται πλέον νέος εκμισθωτής και με την ιδιότητα της ως καθολικός διάδοχος, υπεισέρχεται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της μετασχηματιζόμενης εταιρίας για τα μισθωτήρια που καταρτίστηκαν πριν από τον μετασχηματισμό. Επομένως, σε περίπτωση εισφοράς ενός ή περισσότερων κλάδων, μετατροπής, συγχώνευσης, απορρόφησης, ή διάσπασης της επιχείρησης, **δεν υφίσταται υποχρέωση υποβολής νέας Δήλωσης Πληροφοριακών στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας για τη νέα εταιρεία που προκύπτει (καθολική διαδοχή) από τον μετασχηματισμό και εκμισθώνει ακίνητα.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Η έννοια της εργασιακής σχέσης για τον προσδιορισμό του εισοδήματος φυσικών προσώπων από μισθωτή εργασία

Το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις περιλαμβάνει τα κάθε φύσης εισοδήματα σε χρήμα ή σε είδος που αποκτώνται στο πλαίσιο υφιστάμενης, παρελθούσας ή μελλοντικής εργασιακής σχέσης, (άρθρο 12 ν.4172/2013). Με την **με αριθμό 1029/15.2.2018 εγκύκλιο διευκρινίζεται ότι για φορολογικούς σκοπούς, υφίσταται εργασιακή σχέση** από την οποία προκύπτει εισόδημα άρθρου 12 ν.4172/2013 (από μισθωτή εργασία) **ακόμα και όταν τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, τα οποία λαμβάνουν υπηρεσίες από φυσικά πρόσωπα (μισθωτοί) και με βάση έγγραφες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών ή συμβάσεις έργου, έχουν τη φορολογική κατοικία τους ή τη μόνιμη εγκατάστασή τους στην αλλοδαπή.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πτωχευτική διαδικασία: έκδοση πράξεων της φορολογικής αρχής για παραβάσεις που έλαβαν χώρα πριν την κήρυξη της πτώχευσης

Υιοθετείται η πρόσφατη νομολογία του ΣΤΕ, (βλ. 2311/2017 και 2986/29017 κατωτέρω), **σύμφωνα με την οποία όσο διαρκεί η πτωχευτική διαδικασία είναι δυνατή η έκδοση πράξεων της Φορολογικής Αρχής για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας που έλαβαν χώρα πριν την κήρυξη της πτώχευσης, ώστε να μετάσχει το Δημόσιο στην πτωχευτική διαδικασία και να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις του.** Περαιτέρω, οι πράξεις καταλογισμού φόρων ή προστίμων της φορολογικής αρχής πρέπει να κοινοποιούνται τόσο στο πρόσωπο σε βάρος του οποίου εκδίδονται, δηλαδή στον υπόχρεο οφειλέτη (πτωχό) όσο και στο πρόσωπο στο οποίο αφορούν, δηλαδή στο σύνδικο της πτώχευσης ο οποίος έχει την εξουσία διαχείρισης και διάθεσης της πτωχευτικής περιουσίας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Φόρος ασφαλιστρων, κατά την ακύρωση ασφαλιστηρίων συμβολαίων

Το Δημόσιο **δεν υποχρεούται σε επιστροφή**, ως αχρεωστήτως καταβληθέντος, του **φόρου ασφαλιστρων που καταβλήθηκε, ακόμα και σε περίπτωση που ακυρωθεί μεταγενέστερα το ασφαλιστήριο συμβόλαιο**, εφόσον κατά τον χρόνο απόδοσης του φόρου τα ασφαλιστρα ήταν απαιτητά. Η μη επιστροφή του φόρου ασφαλιστρων από το Δημόσιο στην περίπτωση ακύρωσης ασφαλιστηρίου συμβολαίου δεν ασκεί επιρροή στους συμψηφισμούς, οι οποίοι διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 2 του Α.Ν.660/1937.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ε.Φ.Κ. καυσίμων θέρμανσης ή κινητήρων

Καθορίζεται η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης από την κατά τόπο αρμόδια Τελωνειακή Αρχή του Ε.Φ.Κ που αναλογεί στα ενεργειακά ή μη ενεργειακά προϊόντα και τους υδρογονάνθρακες που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ή διατίθενται προς πώληση ή χρησιμοποιούνται ως καύσιμα κινητήρων ή θέρμανσης. **Υπόχρεος στον φόρο και σε υποβολή Συγκεντρωτικής Δήλωσης Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης είναι ο επιτηδευματίας που παράγει ή παραλαμβάνει ή αποκτά τα ενεργειακά ή μη προϊόντα, προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει (ιδιοκαταναλώσει) ή να τα διαθέσει προς πώληση ως καύσιμα κινητήρων ή θέρμανσης.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων για διασταύρωση πληροφοριών

Με την με αριθμό 1033/23.2.2018 εγκύκλιο της ΑΑΔΕ ορίζεται α) ότι οι καταστάσεις των φορολογικών στοιχείων που αφορούν στα ημερολογιακά έτη 2017 και επόμενα υποβάλλονται μέχρι το τέλος Μαρτίου του επόμενου έτους από το ημερολογιακό έτος που αφορούν και β) ότι τυχόν διόρθωση αποκλίσεων στα στοιχεία των προμηθευτών είναι δυνατό να διενεργηθεί με την υποβολή τροποποιητικής δήλωσης μέχρι τις 15 Μαΐου του επόμενου έτους από το ημερολογιακό έτος που αφορούν. Η εγκύκλιος αποτελεί τροποποίηση προηγούμενης απόφασης με την οποία προβλέφθηκε ότι κάθε φυσικό πρόσωπο με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα και κάθε νομικό πρόσωπο και νομική οντότητα καθώς και οι αγρότες που υπάγονται στο άρθρο 41 του Κώδικα Φ.Π.Α. υποχρεούνται να υποβάλουν καταστάσεις φορολογικών στοιχείων, πελατών και προμηθευτών για τα φορολογικά στοιχεία που εξέδωσαν και έλαβαν, αποκλειστικά με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου στο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών, ανεξάρτητα από τον τρόπο έκδοσης των φορολογικών στοιχείων (μηχανογραφικά ή χειρόγραφα).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Καθορισμός τιμών εκκίνησης ακινήτων ανά Δημοτική Ενότητα/Κοινότητα

Ανατίθεται, μετά από δημόσια κλήρωση, σε πιστοποιημένους εκτιμητές εγγεγραμμένους στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών (στο πεδίο των ακινήτων) του Υπουργείου Οικονομικών, η σύνταξη άρτιας και τεκμηριωμένης εισήγησης όσον αφορά στις τιμές εκκίνησης / τιμές ζωνών ανά Δημοτική Ενότητα/ Κοινότητα.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Τελωνειακές απλουστεύσεις: άδεια χρήσης απλουστευμένης διασάφησης και εγγραφής στις λογιστικές καταχωρήσεις του διασαφιστή

Ειδικότερα, καθορίζονται οι οικονομικοί φορείς που έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης για την έκδοση της σχετικής άδειας, οι αρμόδιες αρχές, τα εξαιρούμενα εμπορεύματα, καθώς και οι πράξεις που συνιστούν τελωνειακές παραβάσεις.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Τιμές εκκίνησης της αξίας των ακινήτων κατά ζώνες

Συγκροτείται η Τριμελής Δευτεροβάθμια Επιτροπή του άρθρου 41 παρ. 1Β του ν.1249/1982, με έργο την εισήγηση για τον καθορισμό κατά ζώνες ή οικοδομικά τετράγωνα και κατ' είδος ακινήτου των τιμών εκκίνησης της αξίας των ακινήτων που μεταβιβάζονται έναντι ανταλλάγματος ή αιτία θανάτου, δωρεάς ή προίκας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Γραμμωτός κώδικας: εφαρμογή σε έντυπες εκδόσεις

Καθιερώνεται στις έντυπες εκδόσεις των περιοδικών και εφημερίδων, περιοδικού και ημερήσιου τύπου, ειδική σήμανση γραμμωτού κώδικα τον οποίο οι εκδότες των εφημερίδων ή περιοδικών υποχρεούνται να εισάγουν σε ευδιάκριτο εξωτερικό σημείο κάθε τεύχους ή φύλλου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Παρακρατούμενοι φόροι: τροποποιητικές δηλώσεις και κυρώσεις εκπρόθεσμης υποβολής

Τυχόν τροποποιητική δήλωση απόδοσης παρακρατούμενου φόρου (στα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους ή δικαιώματα) που υποβάλλεται για διόρθωση παράλειψης μετά την παρέλευση της νόμιμης προθεσμίας υποβολής για πληρωμές από την ίδια κατηγορία υπέχει θέση τροποποιητικής δήλωσης. Δεδομένου ότι δεν προβλέπεται διαφορετικό έντυπο δήλωσης απόδοσης παρακρατούμενου φόρου για πληρωμές από την ίδια κατηγορία, σε περίπτωση υποβολής της ανωτέρω τροποποιητικής δήλωσης, δεν επιβάλλονται κυρώσεις εκπρόθεσμης υποβολής του άρθρου 54 παρ. 2 του ΚΦΔ, εφόσον έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα η αρχική δήλωση απόδοσης παρακρατούμενου φόρου για πληρωμές ίδιας κατηγορίας στην οποία θα περιλαμβανόταν και η παραλειπόμενη.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αυτεπάγγελτος συμψηφισμός απαιτήσεων του Δημοσίου με ανταπαιτήσεις του οφειλέτη μετά την έκδοση προσωρινής διαταγής

Κοινοποιείται η υπ' αρ. 229/2017 γνωμοδότηση του ΝΣΚ με την οποία έγινε δεκτό ότι **σε περίπτωση έκδοσης προσωρινής διαταγής με περιεχόμενο την αναστολή καταδιωκτικών μέτρων κατά του οφειλέτη και τη διατήρηση της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του**, στο πλαίσιο της ρύθμισης υπερχρεωμένων νοικοκυριών (ν.3869/2010), **είναι δυνατή η διενέργεια αυτεπάγγελτου συμψηφισμού των απαιτήσεων του οφειλέτη σε βάρος του Δημοσίου με απαιτήσεις του Δημοσίου σε βάρος αυτού (οφειλέτη), κατ' άρθρο 83 ΚΕΔΕ, μέχρι το ύψος που αυτές καλύπτονται**. Ο αυτεπάγγελτος συμψηφισμός είναι επιτρεπτός ιδίως εφόσον: (α) δεν περιλαμβάνεται στην προσωρινή διαταγή ρητή απαγόρευση διενέργειας συμψηφισμού των απαιτήσεων του οφειλέτη και των δανειστών του και (β) οι προϋποθέσεις του συμψηφισμού συνέτρεξαν πριν από την υποβολή της αίτησης του οφειλέτη για την υπαγωγή στον ως άνω ν.3869/2010.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Παρακράτηση φόρου: βεβαιώσεις αποδοχών για το φορολογικό έτος 2017

Με την με αριθμό 1045/7.3.2018 απόφαση της ΑΑΔΕ καθορίζεται η υποχρέωση των προσώπων που παρακρατούν φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΦΕ (άρθρα 59,61, 62 και 64 ν.4172/2013), να χορηγούν σε φυσικά και νομικά πρόσωπα (ή νομικές οντότητες) μοναδική βεβαίωση που περιέχει το σύνολο των αποδοχών από μισθωτή εργασία και συντάξεις, το σύνολο των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και το σύνολο των εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα. Επιπλέον, καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο των ανωτέρω βεβαιώσεων, ο τρόπος και η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής καθώς και οι προϋποθέσεις αποδοχής των στοιχείων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Μητρώο Αξιών Μεταβιβάσεων Ακινήτων: Συλλογή, δημοσιοποίηση και τρόπος τήρησης στοιχείων

Ορίζεται η τήρηση σε ηλεκτρονική μορφή στο **Μητρώο Αξιών Μεταβίβασης Ακινήτων**, στοιχείων που αφορούν σε μεταβιβάσεις ακινήτων ή σε εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων και **προσδιορίζεται ως αποκλειστικός σκοπός του, η εξαγωγή στατιστικών συμπερασμάτων και η παρακολούθηση της αγοράς ακινήτων**. Μερικά από τα στοιχεία δημοσιεύονται στο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών με διασφάλιση της ανωνυμίας και του φορολογικού απορρήτου των εμπλεκόμενων μερών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Βεβαιωμένες οφειλές φυσικών και νομικών προσώπων: ρύθμιση και τμηματική καταβολή

Οι διατάξεις ρύθμισης και τμηματικής καταβολής των βεβαιωμένων οφειλών φυσικών και νομικών προσώπων προς το Δημόσιο είναι (α) οι διατάξεις του ν.4469/2017, που αφορούν στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης των βεβαιωμένων, μέχρι τις 31.12.2016, στη φορολογική αρχή και στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, οφειλών αφενός φυσικών προσώπων (που αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα αλλά δεν έχουν την πτωχευτική ικανότητα) και αφετέρου νομικών προσώπων (που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του ν.4469/2017), ύψους μέχρι 50.000 ευρώ σε 120 δόσεις, (β) οι διατάξεις του ν.4152/2013 που αφορούν στο πρόγραμμα τμηματικής καταβολής σε 12 ή 24 ισόποσες μηνιαίες δόσεις των βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων ή μη οφειλών οικονομικά αδύναμων οφειλετών που έχουν τη δυνατότητα να ανταποκριθούν στο πρόγραμμα δόσεων και (γ) οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4174/2013), που αφορούν στο πρόγραμμα τμηματικής καταβολής σε 12 ή 24 δόσεις του συνόλου των βεβαιωμένων στη φορολογική αρχή ληξιπρόθεσμων ή μη (κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση) φορολογικών οφειλών των οικονομικά αδύναμων φορολογουμένων που έχουν τη δυνατότητα συμμόρφωσης με το πρόγραμμα ρύθμισης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

Σύστημα Γενικευμένων Δασμολογικών Προτιμήσεων

Επέρχονται τροποποιήσεις στην εφαρμογή του Συστήματος Γενικευμένων Δασμολογικών Προτιμήσεων με τα Παραρτήματα V και IX του Κανονισμού 216/2018 καθώς απαριθμούνται τα προϊόντα για τα οποία εφαρμόζονται δασμολογικές προτιμήσεις τόσο στο πλαίσιο του γενικού καθεστώτος του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων όσο και στο πλαίσιο του ειδικού καθεστώτος παροχής κινήτρων για την αειφόρο ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση, αντίστοιχα.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πτωχευτικός Κώδικας: ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν στην προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης

Με την με αριθμό 1049/8.3.2018 εγκύκλιο της ΑΑΔΕ, παρέχονται σαφείς οδηγίες στις αρμόδιες υπηρεσίες είσπραξης της φορολογικής αρχής για την ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων του Πτωχευτικού Κώδικα, όπως αυτές ισχύουν τροποποιημένες, αναφορικά με τη διαδικασία εξυγίανσης, ώστε να διασφαλισθούν τα συμφέροντα του Δημοσίου ως πιστωτή στην προπτωχευτική διαδικασία. Ειδικότερα, διευκρινίζονται βασικά θέματα που προκύπτουν στα επιμέρους στάδια της διαδικασίας εξυγίανσης, από την ημερομηνία κατάθεσης της συμφωνίας εξυγίανσης ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου και μέχρι την επικύρωσή της.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Διεθνές εμπόριο: προσδιορισμός οικονομικής ταυτότητας των εμπορευμάτων

Με το με αριθμό πρωτοκόλλου ΔΔΘΕΚΑΒ104687ΕΞ2018/12.3.2018 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασμολογικών θεμάτων της ΑΑΔΕ, προσδιορίζεται η οικονομική ταυτότητα των εμπορευμάτων που τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία και καθορίζονται τα στοιχεία και οι πληροφορίες που μπορεί να ζητά ο διασαφιστής κατά την εισαγωγή εμπορευμάτων από τρίτες χώρες. Ειδικότερα, με το ανωτέρω έγγραφο η καταγωγή των εμπορευμάτων διακρίνεται σε προτιμησιακή και μη προτιμησιακή. Η προτιμησιακή καταγωγή χρησιμοποιείται σε περίπτωση χορήγησης μειωμένου ή μηδενικού δασμού, ενώ η μη προτιμησιακή καταγωγή χρησιμοποιείται σε περίπτωση εφαρμογής ορισμένων μέτρων εμπορικής πολιτικής, όπως οι ειδικοί ή αντισταθμιστικοί δασμοί και οι δασμοί αντντάμπινγκ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Έντυπο Ε3: τύπος και περιεχόμενο

Καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» (έντυπο Ε3) και της κατάστασης φορολογικής αναμόρφωσης που τη συνοδεύει. Περαιτέρω, προσδιορίζεται η διαδικασία συνυποβολής του ανωτέρω εντύπου (Ε3) με τις εμπρόθεσμες και εκπρόθεσμες αρχικές και τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, καθώς και κάθε περίπτωση υποχρεωτικής υποβολής της κατάστασης οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα εκ μέρους των αναφερόμενων στην ανωτέρω απόφαση φυσικών και νομικών προσώπων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Έκπτωση ΦΠΑ εισροών από τους εγκεκριμένους αποθηκευτές

Με την με αριθμό 1034/21.2.2018 απόφαση της ΑΑΔΕ καθορίζεται η διαδικασία άσκησης του δικαιώματος έκπτωσης του ΦΠΑ εισροών από τους εγκεκριμένους αποθηκευτές ενεργειακών προϊόντων, αλκοόλης, αλκοολούχων ποτών και βιομηχανοποιημένων καπνών, οι οποίοι ασκούν την εμπορική τους δραστηριότητα μέσω της φορολογικής αποθήκης ή και πέραν αυτής. Το δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ εισροών ασκείται από τους εγκεκριμένους αποθηκευτές για τα αγαθά επένδυσης που αποκτούν και χρησιμοποιούν για την άσκηση της δραστηριότητάς τους που αφορά στη φορολογική αποθήκη, σύμφωνα με το άρθρο 30 του Κώδικα ΦΠΑ (ν.2859/2000).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Νομολογία και Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ**ΣΤΕ 3336/2017: Απόδειξη της εικονικότητας από τη φορολογική αρχή**

Σε περίπτωση εικονικότητας στα φορολογικά στοιχεία επιχείρησης, υπό την έννοια ανυπαρξίας των συναλλαγών, το βάρος απόδειξης φέρει, σύμφωνα με πάγια νομολογία του ΣΤΕ (1507/2012, 2981/2011, 555/2010), κατ' αρχήν η φορολογική αρχή. Το βάρος αναστρέφεται σε περίπτωση επίκλησης και απόδειξης από την φορολογική αρχή, φορολογικής ή συναλλακτικής ανυπαρξίας του εκδότη των ελεγχόμενων φορολογικών στοιχείων (ΣΤΕ 1404/2015).

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 2311/2017: Έκδοση πράξεων της φορολογικής αρχής κατά την πτωχευτική διαδικασία

Μετά την κήρυξη ανώνυμης εταιρίας σε κατάσταση πτώχευσης και πριν την παύση των εργασιών της πτώχευσης, είναι δυνατή η έκδοση πράξεων της φορολογικής αρχής για την επιβολή φόρων ή κυρώσεων για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας που τελέστηκαν πριν την κήρυξη της πτώχευσης. Ο τρόπος δράσης της φορολογικής αρχής δεν αντίκειται στη γενική αρχή που χαρακτηρίζει την πτώχευση και αφορά στην απαγόρευση άσκησης ατομικών διώξεων σε βάρος του οφειλέτη με σκοπό την προάσπιση του συλλογικού συμφέροντος των πτωχευτικών πιστωτών και δεν παρεμποδίζει το έργο και τις αρμοδιότητες των οργάνων της πτωχευτικής διαδικασίας. Και αυτό διότι, η συμμετοχή του Δημοσίου στην πτωχευτική διαδικασία αποτελεί το μοναδικό τρόπο ικανοποίησης των απαιτήσεών του, οι οποίες περιλαμβάνονται στα χρέη της πτώχευσης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 2866/2017: Απαλλαγή από τον Ειδικό Φόρο Ακινήτων ημεδαπής Ε.Π.Ε., τα εταιρικά μερίδια της οποίας κατέχει άλλη εταιρία που εδρεύει σε χώρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στο πλαίσιο εξυπηρέτησης του σκοπού του δημοσίου συμφέροντος για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, προκειμένου να απαλλαγεί από τον ειδικό φόρο ακινήτων ημεδαπής Ε.Π.Ε. της οποίας τα εταιρικά μερίδια κατέχει άλλη εταιρία που εδρεύει σε χώρα εκτός Ε.Ε. δεν αρκεί να είναι γνωστά τα φυσικά πρόσωπα που μετέχουν στην τελευταία και να έχουν ΑΦΜ στην Ελλάδα. Επιπλέον, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 3091/2002, απαιτείται η χώρα στην οποία εδρεύει η μεριδούχος εταιρεία να έχει συνάψει με την Ελλάδα σύμβαση διοικητικής συνδρομής για την καταπολέμηση της απάτης και της φοροδιαφυγής.

Υπενθυμίζουμε ότι ο ΕΦΑ κατ' ουσία συνιστά αντικίνητρο προς τον σκοπό της φορολογικής διαφάνειας. Έτσι, ο ΕΦΑ συνιστά φορολογική υποχρέωση επιβαλλόμενη με πρώτιστο στόχο όχι την εξυπηρέτηση στενά ταμειακών αναγκών του δημοσίου, σκοπό που κατά κανόνα εξυπηρετεί η επιβολή φόρου, αλλά για την εξυπηρέτηση του ευρύτερου δημοσιονομικού συμφέροντος, που συνίσταται στη φορολογική διαφάνεια, με την εμπέδωση της οποίας είναι δυνατός ο περιορισμός της φοροδιαφυγής. Για τον λόγο άλλωστε αυτόν, έχει νομολογιακά κριθεί ότι ο υψηλός ετήσιος συντελεστής του φόρου αυτού (15% επί της αξίας του ακινήτου) δεν περιορίζει υπέρμετρα την οικονομική ελευθερία ή την ιδιοκτησία και έτσι είναι συνταγματικά ανεκτός, (ΣΤΕ 2810/2017).

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 172/2018: Ποια στοιχεία δεν θεωρούνται συμπληρωματικά, ώστε η επίκληση τους δεν διαστέλλει τον βασικό χρόνο παραγραφής

Με την με αριθμό 172/2018 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι δεν αποτελούν συμπληρωματικά στοιχεία εκείνα που: (α) ήταν γνωστά στη φορολογική αρχή κατά τη διάρκεια της πενταετούς παραγραφής και αγνοήθηκαν ή δεν λήφθηκαν προσηκόντως υπόψη από αυτή και (β) θα ήταν γνωστά στη φορολογική αρχή, εντός της πενταετούς παραγραφής, εάν η φορολογική αρχή είχε λάβει τα προβλεπόμενα στον Νόμο μέτρα ελέγχου και έρευνας. Συνεπώς, δεν αποτελούν συμπληρωματικά στοιχεία οι πρωτογενείς καταθέσεις του ελεγχόμενου που εμφανίζονται ως σύνολο στην πληροφοριακή έκθεση ελέγχου φορολογίας εισοδήματος του Σ.Δ.Ο.Ε., καθώς ο έλεγχος από τη φορολογική αρχή των στοιχείων των τραπεζικών λογαριασμών του ελεγχόμενου με αντιπαραβολή τα προς τα βιβλία και στοιχεία και τις δηλώσεις εισοδήματός του αποτελεί βασικό και τακτικό μέσο του φορολογικού ελέγχου της ακρίβειας των δηλώσεων εισοδήματος, το οποίο μέσο -εφόσον είχε στη διάθεσή της κατά τον κρίσιμο χρόνο- η φορολογική αρχή όφειλε να εφαρμόσει ορθολογικά και επίκαιρα. Περαιτέρω, με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί συμπληρωματικό στοιχείο ούτε η ανώνυμη καταγγελία βάσει της οποίας συντάσσεται πληροφοριακό δελτίο του Σ.Δ.Ο.Ε.

Η ως άνω απόφαση του ΣΤΕ κινείται με συνέπεια στη νομολογιακή γραμμή της πρόσφατης απόφασης του αναιρετικού δικαστηρίου, με αριθμό 2934/2017, με την οποία κρίθηκε ότι ημεδαποί τραπεζικοί λογαριασμοί, τα υπόλοιπα τους καθώς και κινήσεις τους δεν δύνανται να χαρακτηρισθούν συμπληρωματικά στοιχεία ικανά να παρετείνουν τον αρχικό χρόνο παραγραφής σε δεκαετία, αφού τα στοιχεία αυτά είχε την εξουσία η φορολογική αρχή να ελέγξει εντός της πενταετίας. Άλλωστε, τη νομολογιακή αυτή προσέγγιση υιοθέτησε γρήγορα και με ξεκάθαρο τρόπο η ΑΑΔΕ (πολ. 1194/2017), επιλύοντας με τον τρόπο αυτόν ένα ζήτημα που είχε τα τελευταία χρόνια προκαλέσει έντονη κοινωνική ζύμωση.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 3176/2017: Διενέργεια αυτοτελούς φορολογικού ελέγχου στα βιβλία και στοιχεία της επιχείρησης για την επιβολή Φ.Π.Α.

Τα ακαθάριστα έσοδα των εμπορικών επιχειρήσεων που υπόκεινται σε Φ.Π.Α προσδιορίζονται μετά τη διενέργεια αυτοτελούς φορολογικού ελέγχου και έκθεσης ελέγχου στα βιβλία και στοιχεία της επιχείρησης, χωρίς να υφίσταται κατά τον νόμο καμία δέσμευση από όσα έγιναν δεκτά στον έλεγχο και έκθεση της φορολογίας εισοδήματος. Αυτό συντρέχει ακόμη και αν οι διαπιστώσεις του ελέγχου και της έκθεσης συμπίπτουν και στις δύο φορολογίες (εισόδημα/ΦΠΑ). Άλλωστε, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ΣτΕ (ΣτΕ 1514/2013, 3338/2011, 754-5/2003 και ΣτΕ 2357/2001), η παράλειψη της φορολογικής αρχής αφενός να συντάξει ιδιαίτερη έκθεση ελέγχου για τον Φ.Π.Α. και αφετέρου να προσδιορίσει αυτοτελώς και ανεξάρτητα από τη φορολογία εισοδήματος τις εισροές (έσοδα) και εκροές (δαπάνες) της επιχείρησης, προκειμένου να επιβάλει Φ.Π.Α. (ακόμη και αν τελικά το αποτέλεσμα συμπίπτει με αυτό της φορολογίας εισοδήματος) αποτελεί νομική πλημμέλεια της πράξης επιβολής Φ.Π.Α., η οποία δύναται να οδηγήσει στην ακύρωση της καταλογιστικής πράξης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 1666/2017: Η οικειοθελής παροχή περιουσιακού στοιχείου χωρίς αντάλλαγμα φορολογείται ως δωρεά

Ως δωρεά φορολογείται κάθε παροχή περιουσιακού στοιχείου που γίνεται χωρίς αντάλλαγμα και οικειοθελώς (δηλαδή, παροχή που δεν δίδεται προς εκπλήρωση νόμιμης ή συμβατικής με αντάλλαγμα υποχρέωσης απέναντι στον αποδέκτη της). Σύμφωνα με πάγια νομολογία του ΣτΕ (ΣτΕ 3351/2002, ΣτΕ 696/2009), η φορολογική αρχή βαρύνεται να αποδείξει ότι η παραχώρηση για την οποία δεν καταρτίσθηκε έγγραφο έλαβε χώρα χωρίς αντάλλαγμα, ώστε να είναι νόμιμος ο καταλογισμός φόρου δωρεάς.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 163/2018: Νόμιμη η κρίση του Δικαστηρίου για την αναπομπή της υπόθεσης στη Διοίκηση και τη μη εξέταση της ουσίας λόγω μη τήρησης της διαδικασίας της προηγούμενης ακρόασης του φορολογουμένου

Σε περίπτωση που συντρέχει παράβαση της προδικασίας προηγούμενης ακρόασης κατά την έκδοση φορολογικής καταλογιστικής πράξης (ατομικό δικαίωμα του φορολογούμενου που προστατεύεται από το άρθρο 20 Σ.), υφίσταται παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας και για τον λόγο αυτόν είναι δυνατή η αναπομπή στη Διοίκηση της υπόθεσης που άγεται ενώπιον του Δικαστηρίου, χωρίς να εξεταστεί προηγουμένως ως προς την ουσία της. Μάλιστα, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 1183/2017, 3578, 4587/2013) η αναπομπή της υπόθεσης στη Διοίκηση υπαγορεύεται από την ανάγκη να μην εξετάσει ο δικαστής την υπόθεση στην ουσία της, πριν δοθεί στον προσφεύγοντα η δυνατότητα να προβάλει ενώπιον της φορολογικής αρχής ισχυρισμούς, οι οποίοι ανάγονται στην υποκειμενική του σφαίρα και οι οποίοι θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε διαφορετική εκτίμηση του πραγματικού υλικού της υπόθεσης και να συμβάλλουν ενδεχομένως στην έκδοση ευνοϊκής απόφασης για τον ίδιο.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

Γνωμοδότηση ΝΣΚ 10/2018: Άρση κατάσχεσης από το Δημόσιο στα χέρια πιστωτικού ιδρύματος ως τρίτου και επιστροφή στην οφειλέτιδα του ποσού που κατασχέθηκε ως αχρεωστήτως καταβληθέντος

Δεν είναι επιτρεπτή η λήψη μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης, μετά την κατάθεση αίτησης από την οφειλέτιδα για ρύθμιση των χρεών της (δηλαδή, κατά το χρόνο που ίσχυε η απαγόρευση λήψης καταδικαστικών μέτρων και μεταβολής της νομικής και πραγματικής κατάστασης της περιουσίας του οφειλέτη σύμφωνα με το ν. 3869/2010). Αν τυχόν η Διοίκηση έλαβε τέτοιου είδους μέτρα (ιδίως αναγκαστική κατάσχεση), αυτή υποχρεούται σε άρση τους. Συνακόλουθα, η Διοίκηση οφείλει να επιστρέψει στην καθ' ής η εκτέλεση οφειλέτιδα το ποσό που δηλώθηκε από το πιστωτικό ίδρυμα και καταβλήθηκε από αυτό στο Δημόσιο αχρεώστητα, χωρίς να είναι δυνατός ο συμψηφισμός του με λοιπές απαιτήσεις του Δημοσίου. Και τούτο διότι η επιστροφή του λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο αποκατάστασης της νομιμότητας.

Σημειώνεται ότι η παραπάνω γνωμοδότηση του ΝΣΚ δεν έχει γίνει ακόμα αποδεκτή από το Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΣΤΕ 2046/2017: Προϋποθέσεις επιβολής προστίμου για παράβαση Κ.Β.Σ

Δεν είναι νομικά πλημμελής ούτε ακυρωτέα πράξη επιβολής προστίμου, η οποία εκδίδεται σε βάρος τρίτου επιτηδευματία και στηρίζεται σε στοιχεία που κατασχέθηκαν στην επαγγελματική εγκατάσταση άλλου επιτηδευματία, υπό την προϋπόθεση ότι κοινοποιείται προ της καταλογιστικής πράξης επιβολής προστίμου, σε αυτόν (τρίτο) η έκθεση κατάσχεσης βιβλίων και στοιχείων που διενεργήθηκε σε βάρος του άλλου επιτηδευματία. Ειδικότερα, με την ανωτέρω απόφαση του ΣΤΕ, κρίθηκε ότι, σύμφωνα με τη διαδικαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 36 παρ. 4 του ΚΒΣ (Π.Δ.186/1992), η κοινοποίηση στον τρίτο επιτηδευματία (σε βάρος του οποίου εκδίδεται η καταλογιστική πράξη) της έκθεσης κατάσχεσης συνιστά ουσιώδη τύπο της διαδικασίας, αναγκαίο για τη νομιμότητα της καταλογιστικής πράξης που εκδίδεται στη συνέχεια σε βάρος του, (αναγκαία προδικασία). Προς τήρηση του ουσιώδους αυτού τύπου, η κοινοποίηση της έκθεσης κατάσχεσης στον τρίτο είναι δυνατό να διενεργηθεί μέχρι την κοινοποίηση στον ίδιο της έκθεσης ελέγχου (που συνοδεύει την καταλογιστική του φόρου/προστίμου πράξη) και μάλιστα με σχετική επισύναψή της στην έκθεση ελέγχου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 167/2018: Επιστροφή Φ.Π.Α. σε εταιρίες εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε.

Είναι δυνατή η επιστροφή του Φ.Π.Α. εισροών, με τον οποίο επιβαρύνθηκαν τα αγαθά ή υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στην Ελλάδα από εταιρία εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε., υπό την προϋπόθεση ότι ο υποκείμενος στο φόρο δεν διαθέτει καμία εγκατάσταση στην Ελλάδα και δεν έχει πραγματοποιήσει παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών που να θεωρούνται ότι έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα ανεξάρτητα στη τελευταία αυτή περίπτωση αν διαθέτει εγκατάσταση στην Ελλάδα ή όχι. Οι προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά, ενώ εάν λείπει έστω και μια απορρίπτεται το αίτημα του υποκειμένου στον φόρο προς επιστροφή του. Περαιτέρω, επαναλαμβάνοντας παλαιότερη νομολογία του, με την ως άνω απόφαση του, επεξεργάστηκε την κρίσιμη έννοια της μόνιμης εγκατάστασης στο πλαίσιο επιστροφής Φ.Π.Α., σύμφωνα με την οποία για να υπάρχει εγκατάσταση του υποκειμένου στην Ελλάδα αρκεί να διαθέτει στην Ελλάδα έστω και μέσω θυγατρικής ή συνδεδεμένης επιχείρησης ή μέσω σταθερού εμπορικού εταίρου ή υπεργολάβου αλλά πάντως κατά τρόπο μόνιμο και όχι απλώς ευκαιριακό, την αναγκαία οργανωτική και υλική υποδομή, ανθρώπινο και τεχνικό δυναμικό, που συνιστούν στοιχεία αναγκαία για την άσκηση της υποκείμενης στο φόρο δραστηριότητάς του (καθώς και των αναγκαίων για την άσκηση αυτή παρεπόμενων υπηρεσιών). Ο παραπάνω ορισμός δεν επηρεάζεται ούτε από τον τυχόν διαφορετικό ορισμό της μόνιμης εγκατάστασης που μπορεί να περιέχει μια Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, αφού αυτή ούτως ή άλλως ρυθμίζει φορολογία εισοδήματος και όχι Φ.Π.Α.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 2341/2017: Η φορολογική αρχή δεν υποχρεούται σε ολοκλήρωση του ελέγχου εντός συγκεκριμένου χρόνου

Δεν υφίσταται υποχρέωση ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου εντός συγκεκριμένου χρόνου από την ημερομηνία έκδοσης εντολής ελέγχου για τη διενέργεια αυτού, υπό την προϋπόθεση ότι το δικαίωμα της φορολογικής αρχής για την έκδοση της καταλογιστικής πράξης δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή (ΣΤΕ 309/2012, ΣΤΕ 4265/2001). Για την παραπάνω κρίση το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη ότι ο φορολογικός έλεγχος διενεργείται βάσει συγκεκριμένων στοιχείων, τα οποία δεν μεταβάλλονται ακόμα και εάν ο έλεγχος γίνεται με καθυστέρηση. Συνεπώς, στην προκειμένη περίπτωση, επειδή βάσει των πραγματικών περιστατικών κρίθηκε ότι δεν συντρέχει πρόδηλη υπέρβαση της εύλογης διάρκειας του ελέγχου, οι πράξεις καταλογισμού του φόρου δωρεάς δεν μπορούν να ακυρωθούν λόγω της κοινοποίησής τους μετά την παρέλευση της προθεσμίας για την υποβολή από τον φορολογούμενο αίτησης υπαγωγής του στις ευνοϊκές διατάξεις του ν.4321/2015. Σημειώνεται ότι η ρητή ύπαρξη φορολογικών προθεσμιών και η προσήλωση του φορολογικού – ελεγκτικού μηχανισμού σε αυτές εντείνει την εμπιστοσύνη του φορολογούμενου έναντι της δράσης της φορολογικής διοίκησης, σε πραγμάτωση του συνταγματικού κανόνα της βεβαιότητας του φόρου (άρθρο 78 Σ.). Κατά συνέπεια, η ως άνω κρίση του δεν θα πρέπει να απομονωθεί από τον ως άνω συνταγματικό περιορισμό, που υπαγορεύει την ανάγκη η δράση της φορολογικής διοίκησης να ολοκληρώνεται μέσα σε εύλογο χρόνο. Άλλωστε, την ανάγκη αυτή υπογραμμίζει και η πρόσφατη νομολογία του ΣΤΕ για την ανάγκη περιορισμού των συνεχών παρατάσεων του χρόνου παραγραφής, (βλ. ενδ. ΣΤΕ1738/2017 και ΣΤΕ2934/2017).

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

03. Εργασιακές σχέσεις & εργατική νομοθεσία

Γιάννος Βάγιας
Νομικός Σύμβουλος ΣΕΒ

“Απεργία”

Μια πρόσφατη νομοθετική πρωτοβουλία (άρθρο 211 ν. 4512/2018) έφερε πάλι στην επικαιρότητα την **απεργία ως δικαίωμα που ασκείται μέσα σε νομοθετικό πλαίσιο**, εκφρασμένο στη χώρα μας από τον ν. 1264/1982.

Απεργία σημαίνει διακοπή κάποιας παραγωγικής διαδικασίας με επιπτώσεις στους ίδιους τους απεργούς, στους συναδέλφους τους, που δεν θέλουν να απεργήσουν, και σ' εκείνους που ωφελούνται από την θιγόμενη δραστηριότητα. Αυτός είναι ο λόγος που μια σωστά οργανωμένη οικονομία και κοινωνία οφείλει να φροντίζει πρώτα να μη χρειάζεται προσφυγή σε απεργία για την ικανοποίηση των εργατικών αιτημάτων, όσο βέβαια αυτό είναι δυνατό, και δεύτερο, αν εκδηλωθεί απεργία, να εξελιχθεί τουλάχιστον μέσα στα πλαίσια, που ορίζει μια δημοκρατική κοινωνία, όπως είναι η δική μας. **Είναι αυτονόητο ότι η απεργία καθίσταται περιττή όσο λειτουργεί σωστά η συλλογική διαπραγμάτευση.** Το νομοθετικό πλαίσιο ευτυχώς υπάρχει, αλλά αυτό είναι άλλο ζήτημα. Εδώ ας θυμηθούμε ότι ο ίδιος ο νόμος, που ρυθμίζει την απεργία, φροντίζει ώστε να τής δώσει ένα χαρακτήρα αναγκαιότητας και γνησιότητας.

Η αναγκαιότητα προκύπτει, όταν η συνδικαλιστική οργάνωση, που θα απεργήσει, έχει εξαντλήσει τα περιθώρια μιας καλόπιστης διαπραγμάτευσης. Γι' αυτό τον λόγο εκεί όπου εκδηλώνονται οι πιο επιζήμιες για το κοινωνικό σύνολο απεργίες (δηλαδή ΟΤΑ, ΝΠΔΔ, επιχειρήσεις ζωτικής σημασίας για το κοινωνικό σύνολο) ο νόμος θεωρεί αυτονόητο ότι, πριν γίνουν τα αιτήματα απεργιακή επιδίωξη, έχουν γίνει αντικείμενο διαπραγμάτευσης. Γι' αυτό **η συνδικαλιστική οργάνωση, που παίρνει την πρωτοβουλία τής απεργίας, είναι υποχρεωμένη να γνωστοποιήσει εγγράφως πριν τέσσερις τουλάχιστον πλήρεις ημέρες τα αιτήματά της και την αιτιολογία τους στον εργοδότη και στα αρμόδια υπουργεία.** Από την κοινή πείρα προκύπτει ότι συνήθως δεν μαθαίνουν όσοι θίγονται από την απεργία, και ιδίως τέσσερις ημέρες νωρίτερα, αν τηρήθηκε αυτή η χρήσιμη διαδικασία. Στις υπόλοιπες επιχειρήσεις ο νόμος θέλει μόνον γνωστοποίηση τής απεργίας προ είκοσι τεσσάρων ωρών, αλλά κι εκεί η απεργία θα χαρακτηριστεί καταχρηστική, αν δεν έχει προηγηθεί διαπραγμάτευση από υπαιτιότητα τής συνδικαλιστικής οργάνωσης.

Για να εξασφαλίσει την γνησιότητα της απεργίας, ο πρόσφατος νόμος ζητάει να παρίσταται το ½ των οικονομικά τακτοποιημένων μελών στη συζήτηση και στη λήψη απόφασης για κήρυξη απεργίας. Η προηγούμενη διάταξη έκρινε αρκετή την παρουσία τού 1/3 των οικονομικά τακτοποιημένων μελών στην πρώτη συνέλευση, τού ¼ στην δεύτερη (επαναληπτική) και τού 1/5 στην τρίτη (επαναληπτική) συνέλευση.

Η επαύξηση τού ποσοστού της απαρτίας για την απόφαση της απεργίας στο ½ δεν είναι κατ' ανάγκη αντεργατικό μέτρο, γιατί όσο μικρότερο είναι το ποσοστό της απαιτούμενης συμμετοχής, τόσο μεγαλύτερο γίνεται το ποσοστό εκείνων που δικαιούνται να μην απεργήσουν. Όπως το Σύνταγμά μας κατοχυρώνει το δικαίωμα στην απεργία, το ίδιο εξασφαλίζει και το δικαίωμα στην εργασία, δηλαδή τη μη συμμετοχή σε κηρυγμένη απεργία. Η διαφωνία λίγων ή πολλών εργαζομένων σχετικά με την κήρυξη απεργίας είναι βέβαια χωρίς σημασία, αν έχει ληφθεί νόμιμη απόφαση. Είναι αλήθεια όμως ότι **μία απεργία, που δεν έχει εξαρχής ή που θα απωλέσει στην συνέχεια την αποδοχή τής ουσιαστικής πλειοψηφίας, δεν πρόκειται να διαρκέσει.**

Τελικά στο ζήτημα τής απεργίας, όπως και σε πολλά άλλα ζητήματα, περισσότερη σημασία από τις συχνές νομοθετικές πρωτοβουλίες έχει η τήρηση των υφιστάμενων διατάξεων.

Ανοιχτές & Ολοκληρωμένες Διαβουλεύσεις

GDPR: Προστασία των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα των Εργαζομένων

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (δείτε αναλυτικά παραπάνω σελ.3), η διαβούλευση του οποίου ολοκληρώθηκε πρόσφατα, και συγκεκριμένα στο άρθρο 17 περιλαμβάνονται ειδικές προβλέψεις για την επεξεργασία δεδομένων στο πλαίσιο της απασχόλησης και προστασία δεδομένων των εργαζομένων, όπως το ότι, πλέον, η συγκατάθεση των εργαζομένων ως υποκειμένων των δεδομένων πρέπει να είναι έγγραφη και να διακρίνεται από τη σύμβαση απασχόλησης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Κατάταξη πιστωτών: τροποποίηση Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007)

Με την πρόσφατη ψήφιση του ν. 4512/2018, η κατάταξη των εργαζομένων -σε περίπτωση πλειστηριασμού ή κήρυξης του εργοδότη σε πτώχευση- αλλάζει και, πλέον, οι απαιτήσεις τους, που αφορούν σε μη καταβληθείσες (δεδουλευμένες) αποδοχές, εξοπλίζονται με «υπερ-προνόμιο» έναντι των λοιπών δανειστών του εργοδότη (άρθρα 176, 177).

Υπενθυμίζεται ότι, μέχρι πρότινος, οι κάθε είδους απαιτήσεις των εργαζομένων από παροχή εξαρτημένης εργασίας πέραν του μισθού (π.χ. επιδόματα, απαιτήσεις από αδικαιολόγητο πλουτισμό, αποζημίωση για μη ληφθείσα άδεια ή για παράνομη υπερωριακή απασχόληση κλπ.), που προέκυψαν την τελευταία διετία πριν από την ημερομηνία ορισμού του πρώτου πλειστηριασμού ή της κήρυξης του εργοδότη σε πτώχευση, κατατάσσονταν προνομιακά στην τρίτη τάξη των γενικών προνομίων (άρθρα 975 ΚΠολΔ και 154 ΠτΚ). Στην ίδια προνομιακή τάξη, κατατάσσονταν και οι αξιώσεις των εργαζομένων για αποζημίωση απόλυσης ανεξαρτήτως του χρόνου κατά τον οποίο προέκυψαν.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

Διαδικασία συμψηφισμού και επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών στον ΕΦΚΑ

Δημοσιεύθηκε η με αριθμό Αριθμ. Δ.15/Δ/12061/293/2018 απόφαση του Υπουργού Εργασίας για το καθορισμό της διαδικασίας συμψηφισμού και επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Νομολογία και Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ

ΜΠΠειρ 3220/2017 : Άκυρη η απόλυση που δεν στηρίζεται σε βάσιμο λόγο

Το Πρωτοδικείο Πειραιά δέχθηκε ότι για να είναι έγκυρη η απόλυση μισθωτού θα πρέπει να δικαιολογείται (πλέον, μετά την κύρωση από την Ελλάδα του Αναθεωρημένου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη) από κάποιο αντικειμενικό λόγο.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΜΠΘεσ 19510/2017 : Έγκυρη η αντικειμενικά αδικαιολόγητη καταγγελία

Το Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης έκρινε αντίθετα με τη ΜΠΠειρ 3220/2017 αποφαινόμενο, ότι και μετά την κύρωση από την Ελλάδα του Αναθεωρημένου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη, το δίκαιο της καταγγελίας της σύμβασης εργασίας δεν μεταβλήθηκε, με συνέπεια **η αντικειμενικά αδικαιολόγητη απόλυση να μην είναι άκυρη**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 1237/2017 : Οικειοθελείς παροχές του εργοδότη ως τμήμα του συμβατικού μισθού

Οι **οικειοθελείς παροχές** (δηλαδή, όσες δίδονται από τον εργοδότη στον μισθωτό εκουσίως από ελευθεριότητα και όχι από νόμιμη υποχρέωση ή με πρόθεση εκδηλούμενη και από τα δύο μέρη να αποτελέσουν αντάλλαγμα για την παρεχόμενη εργασία) **δεν έχουν χαρακτήρα μισθού. Συνεπώς, δεν ιδρύεται υποχρέωση και αντίστοιχο δικαίωμα για τις εν λόγω παροχές με αποτέλεσμα ο εργοδότης να έχει τη δυνατότητα να ανακαλέσει αυτές οποτεδήποτε και να παύσει τη χορήγησή τους**.

Ωστόσο, αν οι παροχές αυτές χορηγούνται από τον εργοδότη για ικανό διάστημα ως νόμιμο ή συμβατικό αντάλλαγμα της προσφερόμενης εργασίας, τότε καταρτίζεται σιωπηρή σύμβαση περί καταβολής των παροχών αυτών ως τμήματος του καταβλητέου μισθού, οπότε **ιδρύεται υποχρέωση του εργοδότη προς χορήγηση των παροχών αυτών και δεν μπορεί πλέον να διακοπεί η καταβολή τους, εκτός αν αυτός εξ αρχής επιφύλαξε ρητά για τον εαυτό του το δικαίωμα της μονομερούς ανάκλησής τους** στο μέλλον και η επιφύλαξη αυτή δεν έχει ατονήσει εκ των πραγμάτων, ως αντίθετη προς τη διαμορφωθείσα συνείδηση των μερών, ούτε διατυπώθηκε για την καταστράτηγηση των δικαιωμάτων του εργαζομένου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 1110/2017: Διαδοχικές (εικονικές) συμβάσεις έργου αποτελούσες μια ενιαία σύμβαση εξαρτημένης εργασίας

Όταν συνάπτονται αλληπάλληλες συμβάσεις εργασίας ορισμένης χρονικής διάρκειας, **αν ο καθορισμός της διάρκειάς τους δεν δικαιολογείται από τη φύση ή το είδος ή το σκοπό της εργασίας ή δεν υπαγορεύεται από ειδικό λόγο**, που ανάγεται ιδίως στις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας της επιχείρησης, αλλά έχει τεθεί με σκοπό την καταστράτηγηση των διατάξεων περί υποχρεωτικής καταγγελίας των αόριστου χρόνου συμβάσεων, ανακύπτει ακυρότητα ως προς τον καθορισμό ορισμένης χρονικής διάρκειας της σύμβασης και **θεωρείται ότι τότε καταρτίστηκε ενιαία σύμβαση αόριστου χρόνου**, επί της οποίας δεν είναι δυνατή η απόλυση του εργαζομένου χωρίς καταγγελία και καταβολή της νόμιμης αποζημίωσης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 1148/2017: Διευθύνοντες υπάλληλοι και χρονικά όρια εργασίας

Οι διευθύνοντες υπάλληλοι **εξαιρούνται των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας περί χρονικών ορίων εργασίας**, εβδομαδιαίας ανάπαυσης, αποζημίωσης ή προσαύξησης για την υπερωριακή ή κατά Κυριακές και εορτές εργασία, καθώς και περί χορηγήσεως ετήσιας άδειας αναψυχής.

Ως διευθύνοντες υπάλληλοι θεωρούνται οι μισθωτοί που κατέχουν θέσεις εποπτείας ή διευθύνσεως ή εμπιστοσύνης, διαθέτουν εξαιρετικά προσόντα ή τους έχει ιδιαίτερη εμπιστοσύνη ο εργοδότης, τους ανατίθενται καθήκοντα γενικότερης διευθύνσεως της επιχείρησής ή τομέα αυτής και εποπτεία του προσωπικού, έτσι ώστε, όχι μόνο επηρεάζουν αποφασιστικά τις κατευθύνσεις και την εξέλιξη της επιχείρησής, αλλά και διακρίνονται εμφανώς από τους άλλους μισθωτούς, ασκώντας δικαιώματα του εργοδότη σε μεγάλο βαθμό, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η πρόσληψη ή η απόλυση προσωπικού, η ανάληψη ποινικών ευθυνών σε σχέση με την τήρηση της εργατικής νομοθεσίας στην επιχείρηση και η λήψη σημαντικών αποφάσεων για την επίτευξη του σκοπού του εργοδότη, ενώ συνήθως αμείβονται με αποδοχές που υπερβαίνουν κατά πολύ τα ελάχιστα όρια ή τις καταβαλλόμενες στους άλλους μισθωτούς αποδοχές.

Δεν είναι, όμως, διευθύνοντες υπάλληλοι όσοι διευθύνοντες απλά εποπτεύουν και διευθύνουν τομείς ή τμήματα επιχείρησης με βάση το πρόγραμμα ή τις γενικές εντολές του εργοδότη, με περιορισμένη πρωτοβουλία στη λήψη των αποφάσεων μέσα στα πλαίσια των οδηγιών του εργοδότη ή ύστερα από την έγκριση αυτού.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

4. Τα νέα από την ΕΕ

Κωνσταντίνος Διαμαντούρος
Μόνιμος αντιπρόσωπος ΣΕΒ

“Τέλος στους γεωγραφικούς περιορισμούς στις online αγορές από το τέλος του χρόνου. Εγκρίθηκε ο νέος κανονισμός για το geoblocking”

Μόλις τις προηγούμενες ημέρες εγκρίθηκε και επίσημα από το Συμβούλιο ο [νέος κανονισμός για το geo-blocking](#) και έως το τέλος του χρόνου θα μπει τέλος στους αδικαιολόγητους γεωγραφικούς περιορισμούς στην ΕΕ για τις ηλεκτρονικές πωλήσεις. Ο Κανονισμός που αναμένεται να δώσει περαιτέρω ώθηση στην ψηφιακή ενιαία αγορά, υποβλήθηκε πριν περίπου ένα χρόνο (μαζί με αντίστοιχη πρόταση για τις υπηρεσίες διασυνοριακής παράδοσης δεμάτων) και φιλοδοξεί να άρει τα εμπόδια στο ηλεκτρονικό εμπόριο από την επιβολή διακρίσεων λόγω ιθαγένειας, τόπου διαμονής ή τόπου εγκατάστασης των πελατών. Και αυτό γιατί, παρόλο που σύμφωνα με τη Ευρωπαϊκή Επιτροπή οι αγορές προϊόντων μέσω διαδικτύου αυξάνονται κατά 22% ετησίως, δυστυχώς αρκετοί καταναλωτές εξακολουθούν να υφίστανται αδικαιολόγητους γεωγραφικούς αποκλεισμούς στις διασυνοριακές συναλλαγές τους που ουσιαστικά δεν τους επιτρέπουν να αγοράζουν προϊόντα από άλλες χώρες.

Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι **οι καταναλωτές θα μπορούν πλέον να προβαίνουν σε ηλεκτρονικές αγορές στην ΕΕ χωρίς να έρχονται αντιμέτωποι με το μπλοκάρισμα ή την αυτόματη μεταφορά τους σε άλλη ιστοσελίδα** και οι έμποροι θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τους διαδικτυακούς αγοραστές από άλλη χώρα της ΕΕ με τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζουν και τους «τοπικούς» πελάτες τους, δηλαδή να τους παρέχουν πρόσβαση στις ίδιες τιμές, όρους πώλησης και μέσα πληρωμής. Σε περίπτωση ωστόσο που ο έμπορος εμποδίζει ή περιορίζει την πρόσβαση πελατών ή τους κατευθύνει σε διαφορετική έκδοση της ιστοσελίδας του, θα πρέπει να παρέχει σαφή σχετική εξήγηση, ενώ δε θα επιτρέπεται ούτε να εφαρμόζει διαφορετικούς όρους πληρωμής για λόγους που σχετίζονται με την ιθαγένεια, τον τόπο διαμονής ή τον τόπο εγκατάστασης. Επί της αρχής, ο νέος κανονισμός θα υπερισχύει σε περιπτώσεις σύγκρουσης με το δίκαιο του ανταγωνισμού, ωστόσο, το δικαίωμα των προμηθευτών να επιβάλλουν περιορισμούς στις ενεργητικές πωλήσεις δεν θα επηρεαστεί όπως δεν θα απαγορεύεται και η διαφοροποίηση των τιμών για άλλους λόγους πλην των ανωτέρω.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

“Η ευρωπαϊκή επιτροπή εισηγείται τη σύσταση Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας”

Η κινητικότητα είναι στοιχείο της ζωής στην ΕΕ που ωφελεί τα άτομα, τις οικονομίες και τις κοινωνίες στο σύνολό τους αλλά και που ταυτοχρόνως χρειάζεται ορθή διαχείριση. Τα τελευταία δέκα χρόνια μάλιστα, **ο αριθμός των ευρωπαίων που ζουν ή εργάζονται σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο του οποίου είναι υπήκοοι έχει σχεδόν διπλασιαστεί**, έχοντας φτάσει αισίως τα 17 εκατομμύρια. Σε αυτό το πλαίσιο, η ευρωπαϊκή επιτροπή παρουσίασε στις 13 Μαρτίου την πρόταση της για τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας.

Ο στόχος της Αρχής θα είναι, μεταξύ άλλων: να διευκολύνει την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις εργαζομένων και εργοδοτών στους τομείς της κινητικότητας των εργαζομένων και του συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης καθώς και να διαμεσολαβεί σε περίπτωση διαφορών μεταξύ χωρών μελών. Μεταξύ άλλων, **η σύσταση της Αρχής αναμένεται να βοηθήσει εταιρίες να συμμορφώνονται με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο**. Για παράδειγμα, ένας εργαζόμενος ή ένας εργοδότης στον οικοδομικό κλάδο θα μπορεί να βρει πληροφορίες σχετικά με εργασιακές ευκαιρίες, με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη νομοθεσία της ΕΕ, αλλά και με σχετικές εθνικές συλλογικές συμβάσεις του κλάδου, μεταξύ των οποίων και πληροφορίες για τις συνθήκες εργασίας, τις αμοιβές ή για ειδικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας.

Σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, αυτή η πρόταση κανονισμού θα εξεταστεί τώρα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και φιλοδοξία της Επιτροπής είναι η Αρχή να συγκροτηθεί και να λειτουργήσει το 2019.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#) και [εδώ](#)

Επιχειρηματικό Περιβάλλον

ΔΕΕ Υπόθεση C-144/17: Δημόσιες συμβάσεις

Οι αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων που απορρέουν από τα άρθρα 49 και 56 ΣΛΕΕ και μνημονεύονται στην οδηγία 2004/18/ΕΚ, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, επιτρέπουν κρατική ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία γίνεται δεκτή η υποβολή προσφορών στην ίδια διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών ασφαλίσεως δύο «συνδικάτων» μελών της Lloyd's of London, ακόμη κι αν εκάστη των προσφορών υπογράφηκε από τον γενικό αντιπρόσωπο της Lloyd's of London για το συγκεκριμένο μέλος. Επιτρέπεται, όμως και ο αποκλεισμός τους όποτε προκύπτει, βάσει αδιαμφισβήτητων στοιχείων, ότι οι προσφορές τους δεν καταρτίστηκαν κατά τρόπο ανεξάρτητο.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική Ενέργεια: Απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού εξοπλισμού σε λειτουργία αναμονής ή εκτός λειτουργίας

Η Ε.Ε έθεσε σε διαβούλευση έως την **Πέμπτη 24 Μαΐου 2018** σχέδιο δράσης με στόχο να συγκεντρώσει τις απόψεις όλων των ενδιαφερόμενων πολιτών και οργανώσεων, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αρχών, των ομάδων ενδιαφέροντος, των ΜΜΕ, των περιβαλλοντικών οργανώσεων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων κ.α., σχετικά με τις **απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού για την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού οικιακού και γραφειακού εξοπλισμού σε λειτουργία αναμονής ή εκτός λειτουργίας.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αεροπορικές μεταφορές: Κοινοί κανόνες λειτουργίας στην εσωτερική αγορά

Η Ε.Ε έθεσε σε διαβούλευση έως την **Πέμπτη 7 Ιουνίου 2018** την **αξιολόγηση του κανονισμού (ΕΚ) 1008/2008 σχετικά με κοινούς κανόνες εκμετάλλευσης των αεροπορικών γραμμών** δημοσιεύοντας μια αξιολόγηση του χάρτη πορείας και μια αρχική εκτίμηση επιπτώσεων με σκοπό την πιθανή αναθεώρηση του κανονισμού για τις αεροπορικές γραμμές και τον εντοπισμό των προβλημάτων, των στόχων και των πιθανών επιλογών για το μέλλον.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΔΕΕ Υπόθεση C-64/17: Διεθνής δικαιοδοσία και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012 – Σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας μεταξύ εταιριών που είναι εγκατεστημένες σε δύο διαφορετικά κράτη μέλη με αντικείμενο την αγορά τρίτου κράτους

Το Δικαστήριο έκρινε πως **αρμόδιο δικαστήριο** κατά την έννοια του άρθρου 7 σημείο 1 του Κανονισμού 1215/2012, **για την εκδίκαση αγωγής αποζημιώσεως σχετικά με την καταγγελία συμβάσεως εμπορικής αντιπροσωπείας** συναφθείσας μεταξύ δύο εταιριών που εδρεύουν και δραστηριοποιούνται σε δύο διαφορετικά κράτη μέλη, για την **εμπορία προϊόντων στην εθνική αγορά ενός τρίτου κράτους μέλους** στο έδαφος του οποίου καμία από τις εν λόγω εταιρίες δεν διαθέτει υποκατάστημα ή εγκατάσταση, είναι εκείνο του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται **ο τόπος της κύριας παροχής υπηρεσιών, όπως αυτός προκύπτει από τους όρους της συμβάσεως**, καθώς και, ελλείψει τέτοιων όρων, από την πραγματική εκτέλεση της εν λόγω συμβάσεως και, σε περίπτωση αδυναμίας προσδιορισμού επί μιας τέτοιας βάσεως, ο τόπος όπου ο παρέχων τις υπηρεσίες έχει την κατοικία του.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Φορολογική νομοθεσία

ΔΕΕ Υπόθεση C-590/16: Πώληση αφορολόγητων πετρελαιοειδών προϊόντων

Με τη θέσπιση και διατήρηση σε ισχύ διατάξεων που επιτρέπουν την πώληση αφορολόγητων πετρελαιοειδών προϊόντων από τα πρατήρια της «Καταστήματα Αφορολόγητων Ειδών ΑΕ» τα οποία βρίσκονται στους μεθοριακούς σταθμούς Κήπων Έβρου (Ελλάδα), Κακαβιάς (Ελλάδα) και Ευζώνων (Ελλάδα), ήτοι σε περιοχές που συνορεύουν με τρίτες χώρες (και συγκεκριμένα, με τη Δημοκρατία της Τουρκίας, τη Δημοκρατία της Αλβανίας και την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, αντιστοίχως), η Ελληνική Δημοκρατία παραβίασε τις υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει από το άρθρο 7 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2008/118/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, όσον αφορά στο γενικό καθεστώς των ειδικών φόρων κατανάλωσης. Ειδικότερα, με την απόφαση του Δ.Ε.Ε. κρίθηκε ότι, ο εφοδιασμός δεξαμενών καυσίμου οχημάτων χαρακτηρίζεται ως έξοδος από το καθεστώς αναστολής των υποκείμενων σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) προϊόντων και ισοδυναμεί με τη θέση αυτών σε ανάλωση. Η θέση των πετρελαιοειδών προϊόντων σε ανάλωση καθιστά απαιτητό τον Ε.Φ.Κ., ακόμα και εάν μεταγενέστερα ή και ταυτόχρονα, τα καύσιμα τίθενται υπό το «τελωνειακό καθεστώς εξαγωγής», μέσω της εφαρμογής από τις ελληνικές αρχές μιας «απλουστευμένης διαδικασίας εξαγωγής». Επομένως, η διάθεση πετρελαιοειδών προϊόντων χωρίς την επιβολή Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης, κατά τον ανεφοδιασμό οχημάτων επί του εδάφους της Ελληνικής Δημοκρατίας, παραβιάζει τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/118/ΕΚ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΔΕΕ Υπόθεση C-14/16: Αναβολή φορολόγησης υπεραξιών κατά τη διασυνοριακή συγχώνευση

Οι πράξεις διασυνοριακής συγχώνευσης αποτελούν ειδικούς τρόπους άσκησης της ελευθερίας εγκατάστασης των επιχειρήσεων, οι οποίες, στο πλαίσιο του κοινού φορολογικού καθεστώτος, δεν πρέπει να παρακωλύονται από ιδιαίτερους περιορισμούς που προβλέπονται από τις φορολογικές διατάξεις των κρατών μελών. Συνακόλουθα, η αναβολή φορολόγησης των υπεραξιών που συνδέονται με τα περιουσιακά στοιχεία που εισφέρονται στην περίπτωση διασυνοριακής συγχώνευσης αποτελεί φορολογικό πλεονέκτημα του κοινού φορολογικού καθεστώτος, το οποίο πρέπει να παρέχεται από τα κράτη μέλη, εκτός και εάν κύριος σκοπός της πράξης διασυνοριακής συγχώνευσης είναι η φοροδιαφυγή ή η φοροαποφυγή, οπότε, τα κράτη μέλη έχουν την εξουσία ακόμα και να ανακαλέσουν το φορολογικό πλεονέκτημα που έχει ήδη παρασχεθεί. Πάντως, προκειμένου να χορηγηθεί το ευεργέτημα ή πάντως αυτό να μην αρθεί ο φορολογούμενος οφείλει να αποδείξει ότι: (α) η πράξη του δικαιολογείται από οικονομικούς λόγους, (β) δεν έχει ως κύριο σκοπό ή ως ένα από τους κύριους σκοπούς τη φοροδιαφυγή ή τη φοροαποφυγή και (γ) οι όροι διενέργειας της πράξης μπορούν να διασφαλίσουν τη μελλοντική φορολόγηση των υπεραξιών, των οποίων η φορολόγηση αναβλήθηκε.

Η απόφαση του ΔΕΕ κινείται στο πλαίσιο της ήδη υφιστάμενης νομολογίας του αναφορικά με το καθεστώς των διασυνοριακών μετασχηματισμών και την ειδική ρήτρα αντικαταχρηστικότητας, (ενδεικτικά C-126/2010). Άλλωστε, και ο Έλληνας νομοθέτης έχει συμπεριλάβει ειδική ρήτρα αντικαταχρηστικότητας στο πεδίο των μετασχηματισμών επιχειρήσεων, στο άρθρο 56 Ν.4172/2013. Ενώ, και στο πεδίο των διασυνοριακών μετασχηματισμών είχε ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο (Ν.2578/1998 και Ν.3517/2006) ειδική ρήτρα αντικαταχρηστικότητας κατ' εφαρμογή της αντίστοιχης κοινοτικής οδηγίας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΔΕΕ Υπόθεση C-159/17: Μη χορήγηση δικαιώματος έκπτωσης Φ.Π.Α.

Στο πλαίσιο του κοινού συστήματος Φ.Π.Α. και υπό το πρίσμα της αρχής της ουδετερότητας του Φ.Π.Α., η μη τήρηση τυπικών προϋποθέσεων δεν εμποδίζει τη χορήγηση του δικαιώματος έκπτωσης, εκτός και εάν δεν είναι δυνατή η βέβαιη απόδειξη της πλήρωσης των ουσιαστικών προϋποθέσεων για τη χορήγησή του δικαιώματος αυτού. Εάν ο φορολογούμενος παρέλειψε εσκεμμένα να υποβάλει εντός της νόμιμης προθεσμίας δηλώσεις Φ.Π.Α., με συνέπεια να διαγραφεί από το μητρώο, είναι δυνατό να θεωρηθεί η πράξη αυτή ως πράξη φοροδιαφυγής που δικαιολογεί την άρνηση της φορολογικής αρχής να χορηγήσει δικαίωμα έκπτωσης στον υποκείμενο στο φόρο.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΔΕΕ Υπόθεση C-387/16: Η απαγόρευση της μείωσης του ποσού των τόκων που οφείλονται σε περίπτωση εκπρόθεσμης επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α. για λόγους που δεν καταλογίζονται στον υποκείμενο στο φόρο

Κατά το ενωσιακό δίκαιο (άρθρο 183 της Οδηγίας 2006/112/EK), παρά τη δικονομική αυτονομία των κρατών μελών, κατά την επιστροφή πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α., απαιτείται η τήρηση της αρχής της ουδετερότητας του φόρου, σύμφωνα με την οποία η επιστροφή πρέπει να γίνεται εντός εύλογης προθεσμίας χωρίς να συνεπάγεται κανένα χρηματοοικονομικό κίνδυνο για τον υποκείμενο στο φόρο. Επομένως, όταν το πιστωτικό υπόλοιπο δεν επιστρέφεται στον υποκείμενο στον φόρο εντός εύλογης προθεσμίας, είναι αναγκαία η αντιστάθμιση της ζημίας που ο υποκείμενος υφίσταται, μέσω της καταβολής τόκων υπερημερίας. Οι όροι καταβολής των τόκων υπερημερίας (ιδίως όσον αφορά στο επιτόκιο και στον τρόπο υπολογισμού του) προβλέπονται από την εσωτερική έννομη τάξη και πάντοτε εντός του πλαισίου που επιβάλλει η αρχή της φορολογικής ουδετερότητας. Συνεπώς, μια εθνική κανονιστική ρύθμιση, η οποία προβλέπει την καταβολή τόκων υπερημερίας κατ' αποκοπή δεν μπορεί ταυτόχρονα να αποκλείει την καταβολή τέτοιων τόκων προς αντιστάθμιση των πραγματικών ζημιών, με βάση τα κριτήρια του εύλογου και δίκαιου χαρακτήρα.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΔΕΕ Υπόθεση C-396/16: Ο μηχανισμός διακανονισμού της έκπτωσης του Φ.Π.Α. σε περίπτωση μείωσης των υποχρεώσεων του οφειλέτη, η οποία προκύπτει από οριστική έγκριση πτωχευτικού συμβιβασμού

Με απόφαση του Δ.Ε.Ε κρίθηκε ότι (α) η μείωση των υποχρεώσεων του οφειλέτη, η οποία προκύπτει από οριστική έγκριση πτωχευτικού συμβιβασμού συνιστά τροποποίηση των στοιχείων που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του ποσού των εκπτώσεων (184 και 185 της Οδηγίας 2006/112/EK) και (β) η μείωση των υποχρεώσεων του οφειλέτη που προκύπτει από οριστική έγκριση πτωχευτικού συμβιβασμού δεν συνιστά περίπτωση πράξης για την οποία δεν έγινε μερική ή ολική πληρωμή και η οποία θα μπορούσε να αποκλείσει τη διενέργεια διακανονισμού της έκπτωσης (90 και 185 παρ. 2 της Οδηγίας 2006/112/EK), καθώς με την απόφαση έγκρισης του πτωχευτικού συμβιβασμού επήλθε μείωση των υποχρεώσεων του οφειλέτη και όχι μόνο παύση πληρωμών (πράγμα το οποίο εναπόκειται να εξακριβώσει το εθνικό δικαστήριο). Τέλος, με την απόφαση του Δ.Ε.Ε κρίθηκε ότι (γ) παρά την ανωτέρω πρόβλεψη (185 παρ. 2 της Οδηγίας 2006/112/EK), σε περίπτωση που υπάρχει πράξη για την οποία δεν έγινε μερική ή ολική πληρωμή, καθώς και σε περίπτωση κλοπής, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν την υποχρέωση διακανονισμού εκπτώσεων χωρίς να απαιτείται ρητή νομοθετική πρόβλεψη της υποχρέωσης αυτής, με εξαντλητική αναφορά των περιπτώσεων μη πληρωμής.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ενεργειακά προϊόντα και ηλεκτρική ενέργεια: Ενωσιακό πλαίσιο για φορολογική μεταχείριση

Η ΕΕ θέτει έως τη Δευτέρα 4 Ιουνίου 2018 την αξιολόγηση του ενωσιακού πλαισίου για την φορολογική μεταχείριση των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας. Ειδικότερα τα ενδιαφερόμενα μέρη (και, ιδίως, παραγωγοί και έμποροι ενεργειακών προϊόντων και ηλεκτρικής ενέργειας, καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας από διάφορους οικονομικούς τομείς, κατασκευαστές μεταφορικών μέσων, προμηθευτές υπηρεσιών μεταφορών, δημόσιες αρχές, πολίτες και πανεπιστήμια) δύνανται να συμπληρώσουν σχετικό ερωτηματολόγιο με στόχο τη συγκέντρωση πληροφοριών, δεδομένων, γνώσεων και αντιλήψεων σχετικά με την εφαρμογή της με αριθμό 2003/96/EK Οδηγίας, η οποία αφορά στους κανόνες της ΕΕ για τη φορολόγηση των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας. Σκοπός της ανωτέρω διαβούλευσης είναι να προσδιοριστεί κατά πόσο τα προβλεπόμενα στην με αριθμό 2003/96/EK Οδηγία επίπεδα φορολόγησης που εφαρμόζονται στα καύσιμα κινητήρων, στα καύσιμα θέρμανσης και στον ηλεκτρισμό εξακολουθούν να είναι κατάλληλα, ιδίως, προς διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Εργασιακές σχέσεις & εργατική νομοθεσία

ΔΕΕ Υπόθεση C-103/16: Απαγόρευση απόλυσης εργαζομένης από την αρχή της εγκυμοσύνης της ως το τέλος της άδειας μητρότητας – Εξαιρετικές περιπτώσεις που δεν συνδέονται με την κατάσταση της συγκεκριμένης εργαζομένης – Οδηγία 98/59/ΕΚ – Απόλυση εγκύου εργαζομένης στο πλαίσιο ομαδικών απολύσεων – Αιτιολόγηση της απόλυσης – Κατά προτεραιότητα τοποθέτηση σε άλλη θέση εργασίας

Η απαγόρευση της απόλυσης των εργαζομένων γυναικών κατά το χρονικό διάστημα από την αρχή της εγκυμοσύνης τους ως το τέλος της άδειας μητρότητας, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις που δεν συνδέονται με την κατάστασή τους και γίνονται δεκτές από τις εθνικές νομοθεσίες ή/ και πρακτικές, **δεν αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, που επιτρέπει την απόλυση εγκύου εργαζομένης στο πλαίσιο ομαδικών απολύσεων, κατά την έννοια της οδηγίας 98/59**, εφόσον ο εργοδότης: (i) εκθέσει γραπτώς τους λόγους που δεν έχουν σχέση με το πρόσωπο της εγκύου εργαζομένης και για τους οποίους πραγματοποιεί ομαδικές απολύσεις (όπως οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, ή λόγους σχετικούς με την οργάνωση ή την παραγωγή της επιχείρησης) και (ii) επισημάνει στη συγκεκριμένη εργαζομένη τα αντικειμενικά κριτήρια που καθορίστηκαν για την επιλογή των εργαζομένων που θα απολυθούν.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΔΕΕ Υπόθεση C-518/15: Προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων – Οργάνωση του χρόνου εργασίας – Οδηγία 2003/88/ΕΚ – Έννοιες των όρων «χρόνος εργασίας» και «περίοδος ανάπαυσης» - Παρεκκλίσεις – Πυροσβέστες – Χρόνος ετοιμότητας – Εφημερίες ετοιμότητας κατ' οίκον

Ο χρόνος κατά τον οποίον ένας εργαζόμενος παραμένει κατ' οίκον στο πλαίσιο των εφημεριών ετοιμότητας με την υποχρέωση να ανταποκρίνεται στις κλήσεις του εργοδότη του εντός 8 λεπτών – πράγμα που περιορίζει σε πολύ σημαντικό βαθμό τις δυνατότητες ανάληψης άλλων δραστηριοτήτων – **πρέπει να θεωρείται ως «χρόνος εργασίας»**. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει συναφώς ότι το καθοριστικό στοιχείο, προκειμένου να κριθεί, αν υπάρχουν τα χαρακτηριστικά της έννοιας του «χρόνου εργασίας» της οδηγίας, είναι το γεγονός, ότι ο εργαζόμενος υποχρεούται να είναι φυσικά παρών στον καθορισμένο από τον εργοδότη τόπο και να βρίσκεται στη διάθεσή του, προκειμένου να μπορεί να παράσχει αμέσως τις προσήκουσες υπηρεσίες σε περίπτωση ανάγκης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΕΔΔΑ Προσφυγή 588/2013: Πρόσβαση εργοδότη στα αρχεία του υπολογιστή του υπαλλήλου: Διάκριση προσωπικών και επαγγελματικών αρχείων (ΕΔΔΑ).

Οι εργοδότες έχουν δικαίωμα να εξασφαλίζουν ότι οι εργαζόμενοι χρησιμοποιούν τον τεχνολογικό εξοπλισμό (ηλεκτρονικούς υπολογιστές εν προκειμένω) που έχουν τεθεί στη διάθεσή τους, σύμφωνα με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις και κατά τους ισχύοντες κανονισμούς. Από τη στιγμή που ο εργαζόμενος δημιουργεί αρχεία στον υπολογιστή που του παρέχεται από τον εργοδότη του, αυτά θεωρούνται ως "επαγγελματικά" και ο εργοδότης έχει πρόσβαση σε αυτά, εκτός κι αν αναγνωριστούν ρητώς ως "προσωπικά".

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

05. Προσεχώς

Ευρωπαϊκό “New Deal” για τους καταναλωτές

Τον Απρίλιο του 2018, η Ε.Ε θα παρουσιάσει μια «νέα συμφωνία» για τους καταναλωτές με σκοπό την ενίσχυση της δικαστικής επιβολής και της εξωδικαστικής έννομης προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών και τη διευκόλυνση του συντονισμού και της αποτελεσματικής δράσης των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα καταναλωτών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αλλαγές στη 2^η ευκαιρία του Πτωχευτικού Κώδικα

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης επανεξετάζει τις προϋποθέσεις χορήγησής 2^{ης} ευκαιρίας στο πλαίσιο του Πτωχευτικού Δικαίου και προγραμματίζει προδιαβούλευση με τα άμεσα εμπλεκόμενα μέρη. Ο ΣΕΒ πρόκειται να συμμετάσχει στις εργασίες αυτές επαναλαμβάνοντας τις πάγιες θέσεις των επιχειρήσεων για α) την επέκταση της 2^{ης} ευκαιρίας στα φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν ως μέλη διοίκησης στο πτωχευμένο νομικό πρόσωπο και β) τη σκοπιμότητα καθιέρωσης μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης ως μέσο αποτροπής μελλοντικών πτωχεύσεων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις θέσεις του ΣΕΒ πιάστε [εδώ](#)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€435_{δισ.}
72% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€58_{δισ.}
44% συνόλου*

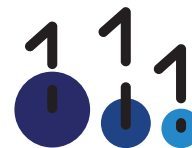
ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€77_{δισ.}
46% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€2,4_{δισ. **}
44% κερδών***

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

220.000

ΜΙΣΘΟΙ

€4,6_{δισ.}

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2_{δισ.}

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€1,6_{δισ.}

*Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτομία επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
Τ: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation
of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
M: +32 (0) 494 46 95 24
E: sevbrussels@proximus.be

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

